

Mi ka el?

Szent Mihály arkangyal oltalma alatt álló egyházközségünk ismét a búcsú ünnepét üli. Nekem, mint augusztus elseje óta köztetek levő plébánosnak minden új, ami számotokra már bevett gyakorlat, vagy élő hagyomány. Kíváncsian várom mindazt, amit ebben az esztendőben az Úr általatok elém hoz. Jóllehet a búcsú megszokott ünnepi menete sem ismert még számomra, de azt biztosan tudom, hogy miről szól egy búcsú. Minden közösség évente hálát ad azért, hogy patrónusának oltalma alatt anyatemplomában hétről-hétre összejöhet, hogy Istent dicsérje. Megköszöni a mennyei Atyának, minden közösség Atyjának, hogy Jézussal, az Ő Fiával találkozhat, és ezen a szent ünnepen, a búcsú jeles napján minden erejével azon van, hogy felemelje, dicsőnek és nagynak hirdesse az Úr szent Nevét.

Azt hiszem, éppen ezért Isten dicsőítésében, dicsőségének megünneplésében nem szabad figyelmen kívül hagynunk annak a személynek szerepét, aki mint közösségünk oltalmazója e kis nép élén áll, és példát ad nekünk a dicsőítésre. Plébániánk Szent Mihályra tekint ebben a szent feladatban, aki az angyalok élén állva a Mennyben zengi a Mindenható Isten dicsőretét. De milyen módon dicséri Istent? Hogyan kövessük őt ebben az Istennek tetsző szolgálatban? Hiszen személyéről igen keveset tudunk a Szentírásból. Mégis van egy fogódzópont számunkra, ami alapvető eligazítást ad nekünk.

A Bibliából tudjuk, hogy mindenkinek Isten olyan nevet ad, aminek a személyre vonatkozó, életprogramot adó jelentése van. Számunkra ez már ismeretlen dolog, mivel manapság inkább a divat alapján adunk neveket a születendőknak, semmint aszerint, milyen küldetésük lehetne nekik Isten tervében. Az Úristen azonban minden teremtményét személyesen néven szólítja, és szólításában benne rejlik az illető küldetése is.

Közösségünk Szent Mihály védelme alatt áll, aki a Teremtő Istentől egy kérdést kapott névként, hogy ennek a kérdésnek a fényében éljen egy örökévalóságon át. Talán sokan nem is tudják, hogy védőszentünk neve tulajdonképpen egy kérdés, nem is kijelentés: „Mi ka él?”, vagyis: Ki olyan mint az Isten? Szent Mihály azt a feladatot kapta az Úrtól, hogy egész lényével Isten nevének, vagyis szent Lényének dicsőségét, felülmúlhatatlan nagyságát hirdesse, és ezáltal győzzel le a Sátán, mint lázadó bukott angyalnak és

csatlósainak gőgjét a világban. Mi ka él? Ki olyan mint az Isten? A keresztény hívő ember tudja, hogy ez a kérdés valójában magában rejt a választ: Egyedül Isten az Úr, rajta kívül nincs más! Szent Mihály Istent dicsőítő élete letöri a gőgös felfuvalkodást, és Isten nevét az emberek között naggyá teszi.

Amint beköszönő írásom elején írtam, nem sokat tudok arról, hogy hogyan zajlik egy hagyományos Szent Mihály napi búcsú, de védangyalunk életprogramot adó neve alapján tudom, hogy mi lenne a mi közösségünk ünneplésének lényege és együttlétünk küldetése. Egész életünkkel, szavainkkal, alázatos szolgálatkészségünkkel azon kell fáradoznunk, hogy bennünket látva a világ ezt az Istenre vonatkozó kérdést ámulattal és az Urat dicsőítve válaszolja meg: „Az Úr az Isten, rajta kívül nincsen más!”

Ahhoz azonban, hogy mi ennek a kérdésnek Szent Mihályhoz hasonlóan hiteles feltevői és hordozói lehessünk, először magunknak kell feltennünk e kérdést: Ki olyan mint az Isten? Valóban egész életünk Isten felülmúlhatatlan nagyságát hirdeti? Látszik rajtunk, hogy az egyetlen Úrnak szolgálunk?

Mint új plébános szívből azt kívánom Mindnyájatoknak, hogy lehettek ennek a kérdésnek hiteles válaszadói és hirdetői. Akkor igazi szent búcsút tudunk ünnepelni! Az életünkben legyen minden Isten nagyobb dicsőségére!

Imádságos szeretettel:

Henrik atya

HÍREK

Miserend:

Hétfő, szerda, péntek: 7.00

Kedd, csütörtök, szombat: 18.00

Elsőszombaton 7.00-kor is!

Vasárnap 7.30, 10.00 és 18.00

Irodai nyitvatartás:

Hétfő, szerda, péntek: 9.00–12.00

Kedd, csütörtök: 16.00–18.00

Gyóntatás:

Hétfő, péntek: 7.30-tól

Péntek: 16.30–18.00

Szombat: 19.00 órától igény szerint

Hitoktatás a plébánián:

Ovis hittan kedd 17.00–17.30 a plébánián, Szlanka Erzsébet.

Elsőáldozásra készülők csütörtök 16.30–17.30 a plébánián, Henrik atya.

Középiskolások: péntek 19.00–20.30 a plébánián, Henrik atya.

Főiskolás és felnőtt ifi csütörtök 19.00–20.30 a plébánián, Henrik atya.

Általános iskolás csoportok közös hittanos foglalkozása minden hó 2. szombatján a plébánián 9.30–12.00-ig, Henrik atya és a hitoktatók: Szakácsné Újházy Mária, Szlanka Erzsébet, Fejes Imréné Ági, Pernitz Ákos.

Felnőtt hittan kéthetente minden 2. és 4. hétfőn a templomban 19.00-tól, Henrik atya.

Bérmálkozásra készülők hittanja kéthetente minden 1. és 3. kedden a plébánián, Henrik atya.

Elsőáldozásra készülés 1 évig tart, azok elsőáldozhatnak nálunk, akik területileg plébániánkhoz tartoznak, hetente részt vesznek a vasárnapi szentmiséken és a plébániai hittanórákon.

A bérmálási előkészítő a gimnazisták számára 14 éves kortól fölfelé, két éves időtartammal, kéthetente lesz a plébánián azok részére, akik plébániánk területén laknak.

Keresztelés előzetes megbeszélés alapján, általában vasárnaponként a 10 órás szentmise után. Előtte keresztelési megbeszélésre várjuk a szülőket és keresztszülőket (lehetőleg gyermek nélkül!) egy előre egyeztetett időpontban. Keresztszülő olyan megkeresztelt katolikus lehet, aki már bérmálkozott, hitét, vallását gyakorló, szentségekhez járuló keresztény, aki példa és támasz lehet a gyermeknek. Amennyiben nincs ilyen személy a családban, keresztszülő nélkül is megkeresztelhető a gyermek, és a választott személyek a keresztelés tanúi lesznek.

Házasságkötésre a szándékolt esküvő időpontja előtt fél évvel kell jelentkezni a plébániahivatalban, és jegyesoktatásban kell előtte részesülnie a jegyespárnak.

Új plébánosunk

Dr. Gável Henrik atya (riport)

2015. augusztus elsejével főpásztorunk Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek Vénusz Gellért plébános urat felmentette a Budapest-Albertfalvi Szent Mihály Plébánia vezetése alól és kinevezte a Budapest-Pestszenterzsébet Pacsirtatelepi Magyarok Nagyasszonya Plébánia plébánosának.

Ugyanakkor Dr. Gável Henrik plébános urat kinevezte a Budapest-Albertfalvi Szent Mihály Plébánia plébánosának.

Ennyi a Magyar Kurír rövid híre arról a személyi változásról, mely nem kevésbé érinti albertfalvi plébániánkat.

Mi mást is tehet ilyenkor „Albertfalva krónikása”, mint bejelentkezik új plébánosánál, és felkéri egy rövid bemutatkozó beszélgetésre.

Szeptember közepén korán sötétedik, amikor a plébániához érkezem, már majdnem teljes a sötétség. A templomkertben lelkes fiatalok éppen székeket hoznak, hogy a miséken többen le tudjanak ülni. Henrik atya egész nap elfoglalt, de szoros programja ellenére a kései órán mégis szívesen fogad. Az irodában egyházközségünk „számítástechnikusa” éppen a számítógépet „idomítja”. A szomszéd szobában azonban találunk egy helyet, ahol nyugodtan beszélgethetünk.

* * *

1968 októberében születtem Budapesten. Sajnos nem nagyon tudom visszavezetni a családfámat, talán itt most annyit, hogy édesapám az Offset Nyomdában kutató vegyészmérnökként, édesanyám építész technikusként dolgozott, de ő a négy gyerek mellett nem nagyon tudott huzamosabb ideig munkát vállalni. Többnyire otthon vezette a háztartást és nevelt minket, fiait. Én voltam a legidősebb, utánam következett Péter, majd András és Gellért. A VI. kerületi Aradi utcában laktunk. Szüleim hívő emberek, így is neveltek minket. A Szent Család plébánián ismerkedtem meg a hit alapjaival, majd a ministrálással. Gyulai Oszkár atya volt a lelki mentorom, aki 37 évig szolgált egy helyen. Példaértékű istenkapcsolatot tapasztaltam meg

Oszkár atya életében. Az imádság, a megélt imádság embere volt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az imái által megszentelt plébániai légkör, és annak egyik legkézzelfoghatóbb gyümölcse, a Szent Család plébániáról származó hivatások száma. Nyolc pap és egy szerzetesnővér kötődik Oszkár atya nevéhez. Amikor az általános iskolát befejeztem, saját döntésem volt, hogy a Piarista Gimnáziumba jelentkezzem, ahonnan olyan hírek jöttek, hogy csodálatos kirándulásokat szerveznek, és ez egy magamfajta gyereknek mindenképpen nagy vonzeróval bírt. Nekem, aki addig kommunista légkörben, állami iskolában tanultam, felekezeti középiskolába jelentkezni, ahol papok a tanárok, érdekes többletet és komoly pluszt jelentett. *(Egyébként milyen „kicsi a világ”, plébános elődöm Gellért atya a piaristáknál évfolyamtársam volt.)*

Amikor a harmadik osztályba kerültünk *(ma 11. osztály)*, akkor éreztem, hogy nekem most feltétlenül választanom kell. A hivatásom már régen megvolt, ahogy Jeremiás próféta mondta:

– „Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek, mielőtt megszületté volna, fölszenteltelek” (Jer 1,5)

Elmesélnék egy történetet, amelynek egyik szereplője az albertfalvi híveknek is ismerős lesz. Volt egy kedves barátom, Ábrahám Bélának hívják, akit mindenki csöndes, visszahúzódó gyereknek ismert. Az egyik vasárnapi diákmisére már éppen beöltöztem ministránsként, amikor plébánosom, Oszkár atya beviharzott a sekrestyébe és kérdezte:

– Na mi van, egyedül vagy? Igen, válaszoltam neki.

– Akkor gyorsan keress valaki társat, és ezzel kizavart a templomba. Akkor pillantottam meg Bélát, amint a pad szélén üldögélve csendesen elmélkedett.

Kérdeztem tőle:

– Te Béla, nincs kedved ministrálni?

Tudni kell, Béla addig sohasem ministrált. Először kicsit szabadkozott, de én megígértem neki, hogy mindent megtanítok, csak ne hagyjon magamra. Kis rábeszélésre „becibáltam” a sekrestyébe és ez lett első közös oltárszolgálatunk. Ettől kezdve nagyon jó barátság alakult ki közöttünk. Béla egy évvel idősebb volt nálam. Misék végén általában együtt mentünk hazafelé, és az Aradi utca sarkán rendszeresen megálltunk hosszasan beszélgetni. Béla ilyenkor azon ábrándozott, hogy ha befejezi a középiskolát, valószínűleg tanárnak megy, emiatt valamelyik egyetemen tanul majd tovább. Én is éppen kerestem a hivatásomat, de neki soha nem beszéltem arról, hogy

foglalkoztat a papi hivatás gondolata. Az egyik ilyen beszélgetésünk alkalomával Béla meghökkentően azzal rukkolt elő:

– Sokat beszéltem neked a tanárságról, de megvallom, belülről más hivatást érzek, az Úr szerintem engem papnak hív. Ez meghökkentett, de kicsit dühös is voltam, hiszen, ha én egy évvel később, szintén jelentkezem a teológiára, azt fogják hinni, hogy csak majmolom őt.

Egyik alkalommal Béla újságolta, nemsokára a Központi Szemináriumban lesz egy Nyílt Nap, ahol a kispapok – saját hivatásukról tanúságot téve – bemutatják a szeminaristák életét. Kérdezte, nem volna-e kedvem vele elmenni. S talán ekkor fogalmazódott meg bennem először: „Istenem én most nem csak a nyílt napra megyek el, hanem nyitott kapuval megyek Feléd.”

Ott aztán nagyon jól éreztük magunkat, jókat beszélgettünk a refektóriumban. A nap végén volt egy közös szentmise, amit annak az érdeklődő ötven fiatalnak tartottak, akik ott megjelentünk. Ezen a szentmisén egészen nyilvánvalóan értésemre adta az Úr, hogy engem hív. Ott világosodott meg bennem kristálytisztán, hogy az Úr szolgálata lesz a hivatásom. Akkoriban a kispapok lelki vezetője, spirituális a Temesi József jezsuita atya volt, aki ebben a záró szentmisében elmondta saját hivatásának a történetét. Ennek megdöbbenő érdekessége az volt, hogy az ő élettörténete egy bizonyos pontig teljesen megegyezett az enyémmel. Elmesélte, hogy ő egy négygyerekes családból származik – gondoltam: vannak véletlenek – és a testvérei közül ő a legidősebb. Ez még mindig lehetett véletlen, de amikor tovább mesélte életét, már tudtam, hogy ez itt most több mint vak véletlen. Temesi atya ugyanis, amikor kicsi gyerek volt, életveszélyes állapotba került, úgy nézett ki, hogy nem éli túl a betegségét, amikor is szülei följajánlották életét a Jóistennek. A felajánlás után hihetetlen gyorsan meggyógyult. Belém nyilalt az a félelmetes érzés, hihetetlen, mintha valaki az én élettörténetemet mesélné el, hiszen ez velem pontosan ugyanígy megtörtént! Temesi atya aztán tovább mesélt. Általános iskolai tanulmányai után szerzetesi gimnáziumba jelentkezett – akkor én is éppen harmadéves voltam a piaristáknál. Ezekre a mondatokra már majdnem becsúsztam a pad alá. Mi történik itt? Pontosan úgy éreztem, mintha valaki az én életemet mesélné, s ezzel meghívna és személyesen megszólítana:

Henrik, most rajtad a sor! Az volt az érdekes, hogy eddig a pontig az atya története teljesen megegyezett az enyémmel, s ebben a pillanatban ismertem föl teljes bizonyossággal a Jóisten hívását. Biztosan tudtam, hogy itt nem arról van szó, hogy valaki megszerezte az életrajzomat azért, hogy egy hallgatóját megnyerje az Úrnak; számomra ezekben a pillanatokban

bizonyosodott be, engem az Úr valóban hív. Ettől a naptól kezdve datálom hivatásom felismerésének történetét.

Érettségi után jelentkeztem az Esztergomi Főegyházmegyébe, ahova fel is vettek, de azokban az években még kötelező volt az egy éves sorkatonai szolgálat, amit Cegléden kellett letöltenem. Leszerelésem után a budapesti Központi Szemináriumba küldtek, hogy egyetemi szinten folytassam teológiai tanulmányaimat.

Az első tanévet végeztem csak Budapesten. Akkor kezdtek kinyílni a határok és alkalom kínálkozott arra, hogy külföldön, Rómában tanulhassak. Az előjáróim jóakaratából a Pápai Collegium Germanicum et Hungaricumban készülhettem hivatásomra. Hat évet töltöttem Rómában a teológiai alaptanulmányaimat végezve, Rómában szenteltek diakónussá, majd 1994-ben, a budapesti Szent István-bazilikában szenteltek pappá. Ezután még egy évre vissza kellett mennem, hogy fundamentál teológiából a szakdolgozatomat a Gergely Egyetemen megvédjem, és megszerezsem a licenciátust.

Az első kápláni helyem a Pestszentlőrinci Főplébánia lett, ahol Varjú Imre atyával – aki főnököm volt és mellette nagyon jó baráti viszony alakult ki közöttünk – öt évig szolgáltam az Urat. Amikor az érsekség megkeresett, hogy megüresedett a Központi Szemináriumban a prefektusi hely – ahol egy évig tanultam – és legyek a kispapok tanulmányi és fegyelmi előjárója, kis gondolkodás után igent mondtam. Három évig szolgáltam prefektusként, amikor Varjú atyát kinevezték a Budavári Mátyás-templomba plébánosnak és megkerestek, nem mennék-e vissza Pestszentlőrincre plébánosnak. Erre a kérésre örömmel mondtam igent, hisz öt gyönyörű lelkipásztori évet töltöttem ebben a közösségben, ez volt a tulajdonképpeni lelkipásztori bölcsőm. Ezután következett 12 év plébánosság, így akiket káplánként még kereszteltem, vagy elsőáldozáshoz készítettem föl, azokat már eskethettem. Nagyon szerettem ott lenni, egy életre kedves emlékem marad, de az utóbbi években már azt éreztem, hogy valami változásnak kell bekövetkeznie. Talán a közösségünknek is jót tenne, és az én fejlődésemnek sem ártana. Kérdezték sokan tőlem, hogy nem sajnálom-e otthagyni Lőrincet, mit szólok az áthelyezésemhez? Erre azt szoktam válaszolni:

– Egy gyermek, aki felnő és megnősül, jobb esetben nem azért hagyja ott szüleit, mert rossz volt otthon, hanem azért mert „betelt” az idő, hogy ő elkezdjen valami mást. Ráadásul azzal a jóérzéssel tudtam lezárni ezt a nagyon szép lelkipásztori szakaszt, hogy úgy éreztem, amit a Jóisten rám bízott, többé-kevésbé teljesítettem, most ellenben valami újat kíván tőlem. Ezzel az örömmel és ezzel a nyitottsággal jöttem Albertfalvára.

Az, hogy mennyi ideig lehetek itt, azt nem tudom. Azt a Jóisten döntésére bízom.

1999-ben doktoráltam Fila Béla professzornál dogmatikából. Neki, aki nyugdíjas éveiben a plébániámon élt, nagyon sokat köszönhetek. Nem vágytam erre a teológiai fokozatra, de felsőbb egyházmegyei noszogatásra végül mégiscsak megírtam és megvédtem doktori vizsgámat. Nem érzem magam tudós teológusnak, nem publikálok, inkább a nép számára a hétköznapi ember alaptapasztalatával próbálok összehozni, amit az Egyház tanít. A teológiai igazságok népszerűsítő továbbadásán, a nép számára is érthető „lefordításán” fáradozom. A legnagyobb kihívásnak tartom, ha bonyolult dogmatikai kérdéseket a gyerekek nyelvére le tudom úgy fordítani, hogy megértsék; olyanokat, amiket néha mi felnőttek is nehezen értünk meg.

Ha már a gyerekek hitbéli képzéséről beszélek, tudom, ez egy olyan plébánia, ahol a templommal szemben immáron 23 éve jól működik egy katolikus általános iskola. Tudtommal a Don Bosco Iskola hittanoktatása jelenleg teljesen megoldott, minden hittanári állás be van töltve. Ezt az első évet egyébként is a plébánia megismerésének szántam, ez lenne az itteni „tanulóévem” ezért az iskolai hittan oktatásában való részvételemet nem erőltetem – és később sem kívánom erőltetni – azzal a kitételrel, hogy ha bármilyen programra hívnak, szívesen megyek, legyen ez a diákoknak, vagy a tanároknak lelki nap, vagy bármilyen továbbképzés. Elsődleges feladatomnak a plébánia lelki gondozását és vezetését kaptam, tehát nem iskolalelkésznek jöttem, de látom annak a nagy értékét, hogy a plébánia mellett – amennyire tudok – a katolikus iskolában azért jelen lehessenek. Az eddigi vasárnapi osztálymisék helyett ezután hétköznapi – hétfőn és pénteken – reggel jönnek át a diákok szentmisére. Szerintem ezek, és a szerdai ún. „gondolatindító” elegendő alkalom arra, hogy a gyerekekkel találkozzam, és közelebbi kapcsolatot létesítsek velük.

Még valami fontosat szeretnék megemlíteni. 21 éve vagyok pap és az elmúlt 9 évben nagy változáson mentem keresztül. Papi életem – a saját hibám és bűnöm miatt – „megcsúszott”, nem voltam hűségese az Úr Jézushoz úgy, ahogy kellett volna, amit én sokáig nem ismertem be. Az Úr ebből az állapotból kimentett, és megőrizte, megővta papságomat. Akkor egy, a papokra vonatkozó küldetéssel bízott meg. Azt mondta nekem: – Én harcoltam érted, hogy pap maradhass, neked is kötelességed paptársaidért imádkozni és küzdeni, hogy ők is papjaim maradhassanak. Ezzel a lelkülettel indult el tulajdonképpen közösségünk. Alapítottam egy közösséget, egy hivatalos egyházmegyei társulást, Opus Sanctissimae Trinitatis (Szentháromság

Műve Közösség) néven, amiben püspökeink és papjaink lelki megújulásáért imádkozunk. Ezt a közösséget nem egyedül, hanem egy szerzetesnővérrel, Jácinta Vaokakala nővérrel alapítottuk. Három egyházmegyes pap és húszegynéhány laikus tartozik közösségünkhöz. Mi mindannyian minden nap két rózsafüzért, valamint az irgalmasság rózsafüzért imádkozzuk el, mi papok pedig még külön egy órát imádkozunk az Oltáriszentség előtt. Mindezt azzal a hittel tesszük, hogy az Úr imádságunkat és áldozatunkat elfogadja, és kegyelmével segíti papjait, hogy őszintén Hozzá térjenek. Egy nagy megtérésre van szüksége a papságnak ahhoz, hogy rajtuk keresztül Krisztus megújíthassa az egyházközségeket, s az egyházközségek által az egész világot.

A megújulás mindnyájunk lelki életének elengedhetetlen feltétele. Amennyiben elhiszük, hogy a bennünket szólító Úr élő és aktívan jelenlevő, személyesen cselekvő Isten, Ő elkezd alakítani és formálni életünket. Ha teljes szabadságot adunk Neki minden dolgunkban és nem vonakodunk teljesen odaadni magunkat Neki, akkor megtapasztalhatjuk az Ő élő jelenlétét. Ez az isteni jelenlét az, ami képes megújítani és teljesen átalakítani életünket. Ennek az öröme tölt el minket, akik ebben a közösségben szolgálunk. A mi lelki karizmánk ez a lelki megújulás – amit az Úrtól kaptunk – ezért szoktunk megújulási imaesteket tartani azokban a közösségekben, ahová minket hívnak. Itt az albertfalvi plébánián is lesz átlagosan havonta egy megújulási imaest. Ez több részből áll. A szentmisén megújítjuk kereszt-ségi fogadalmunkat, Krisztus melletti elköteleződésünket, majd a mise után következik a Dicsőítés és jön hozzá egy imaszolgálat. Közösségünk tagjai ún. magánfogadalommal köteleződtek el.

Végezetül még szeretném elmondani, hogy nem azért jöttem Albertfalvára, mert ide akartam jönni, hanem mert az Úristen akaratát kívánom teljesíteni. Ezzel az örömmel vagyok itt, s addig fogom szolgálni Krisztust a Szent Mihály Plébánián, ameddig Ő akarja.

* * *

Mi pedig albertfalvi hívek, kívánunk Henrik atyának lelkipásztori működéséhez sok erőt, jó egészséget, Isten áldását.

Lejegyezte: *Sümegh László*

Működik a Szent Mihály ima!

A mi albertfalvi templomunk Szent Mihály arkangyal tiszteletére és védelmére lett felszentelve és bízva. Most Búcsúkor sokat fogunk Róla beszélni és hallani. Én egy történetet szeretnék elmondani most, ami szerintem nagyon tanulságos.

Három évvel ezelőtt, egy közeli ismerősöm mesélte el a következőt, ami vele történt.

Eléggé sokat kezdett iddoggálni, főleg munka után. Nem vette akkor még észre, hogy már nem múlik el nap anélkül, hogy ne inná szeszes italt. Nem nagy mennyiséget, de minden nap, főleg este. Egy idő után ilyenkor elkezdett egy gondolat mocorogni benne. Minek neki házasságban élni, együtt a feleségével és a gyerekekkel? Meg tudna ő élni egyedül is. A gyerekek is már elég nagyok. Nagyon jól el lenne nélkülkük is egymagában. Lenne hol laknia. Ez a gondolat időnként előjött, de rendszertelenül. Egyik este ez a gondolat nagyon élesen és nagy erővel jött elő. Olyan hevesen és agresszíven, hogy szabályosan megijedt. Elég biztos volt abban, hogy ez a sátán sugalmazása, támadása. Sokáig nem tudta, hogy mitévő legyen. Mivel valaha albertfalvi gyerek volt, eszébe jutott a templom szentélye köré írt Szent Mihály ima, amit sokszor olvasgatott a mise alatt. Rémületében elkezdte mondogatni, sokszor egymás után, percekig. A gondolatok szépen elkezdtek csendesedni. Azután lefeküdt. Másnap munkába menet a villamoson kezdtek jönni a kísértő gondolatok, de most már csendesebben, nem olyan intenzitással. Megint elkezdte mondogatni a Szent Mihály imát. Még egy pár napig jöttek a kísértő gondolatok, szövegek, de egyre csendesedtek, ő pedig mondogatta az imát. Nem emlékszem pontosan hány napot mondott, de úgy rémlik 3–4 napig még. Természetesen munka közben is. Ilyenkor rendületlenül mondta, folyamatosan ismételve a Szent Mihály imát. Végül megszűntek a zaklató gondolatok.

Amikor csitult már a kísértés, megvilágosodott előtte, hogy a történetek összefüggésben vannak a szeszes itallal. Az is egyértelmű lett számára, hogy nem arról van szó, hogy az ital okozta mellékhatás volt, valamiféle delírium. Nem itta el az eszét, hanem a sátán azt a pillanatot használta ki, amikor az akarat gyenge, és az érzelmek felül tudnak kerekedni az értelmen.

Legnagyobb ellenségének nem kívánja, hogy illet átéljen. Tökéletesen tisztában volt és van vele, hogy a Szent Mihály imának köszönheti a szabadítást. Pár nap múlva teljesen elhagyta az italt. Azóta sem iszik szeszes italt.

Ezt az eseményt, szinte töredelmesen, nehézkesen mesélte el nekem, több hónappal az eset után.

A II. Vatikáni Zsinat eltörölte a Szent Mihály ima kötelező voltát, de nem tiltotta be, sőt ajánlja azt.

Érdemes lenne elgondolkodni azon, hogy legalább a mi Szent Mihály-templomunkban jó volna elimádkozni minden szentmise után. Hiszen működik!

Fejes Imre

Szicíliai rejtélyek nyomában... Csillagtábori feljegyzések Vincenzo nyomozó naplójából

Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően idén is megrendezésre került a Csillagtábor augusztus utolsó hetében a szalézi animátorok szervezésében. Én is (Vincenzo nyomozó) ellátogattam erre a hétre Albertfalvára. Itt közel 70 gyerekkal találkoztam, akik színes programokon, játékokon, különböző műhelyeken vettek részt. Reggelente megismerkedhetek nyomozásaim kihívásaival, illetve a Prosciutto családdal, akiket megfigyeltem. Ezen kívül a napokat imával, énekléssel, néhány gondolattal kezdtük, majd elindultunk a napi célunk felé.

Hétfőn a Kopaszi gátra látogattunk, kedden a Budai várban, a Mátyás-templomban és a plébánián voltunk, ahol az albertfalvi plébániáról származó Csabi atyával töltöttük a napot. Szerda délelőtt a Kondorosi uszodában frissítettük fel magunkat, délután pedig az aznapi rejtélyes múzeumrablás ügyében segítettek nekem a gyerekek, mivel nagyon beteg voltam. Csütörtökön Martonvásáron a kastély kertjében különböző csapatversenyekben és az igazságvizsgáló keresésében fáradtak el a gyerekek és jómagam is.

A pénteki napot a kelenvölgyi templomkertben töltöttük. A tábor nagy öröme egész nap velünk volt Quadros Lytton szalézi szerzetes atya, aki a táborzáró misét is tartotta. Aznap megismerkedhettem Hollai Feri bácsival

is, aki mesélt nekünk Antal atya gyerekkoráról. Végül a tábort a templomban zártuk, esti gondolatokkal, imával és énekkel. A csúcspontot az jelentette, amikor nyomozóvá fogadtam a gyerekeket, akik velem voltak és segítettek a nyomozást a tábor során.

Az animátorok közössége ezúton is szeretné kifejezni hálás köszönetét a testvérek nagylelkű adományaiért, amellyel hathatósan hozzájárultak a tábor megvalósításához! Isten fizessen meg minden jótevőnek, és mindenkinek, aki csendes imájával vagy háttérmunkájával segített abban, hogy vidámbbá és tartalmasabbá varázsoljuk közel 70 gyermek nyarának végét!

Az Albertfalvi Animátorok

Mérföldköveink: Albertfalvi Családos Táborok

Egy animátor szemével:

„Ti is, mint élő Kövek épüljete fel rajta lelki házzá...” (1Pét 2, 5a)

Tenyeremben nézegetem a kis kavicsomat, amit a szentbékállai családos táborban kaptam. Szürke, érdes, kemény és lapos kő. Hasonló, mint a többi, mégis egyedi, egy és megismételhetetlen. Rajta, fehér temperával ráfestve, ott áll a nevem. Emlékszem, ahogy kiemeltem a többi közül. Ahogy mindannyiunknak akadt névre szólóan egy-egy saját kis köve, lelkesen kutatva megtaláltam a többiek nevét is: egyik kövecske itt, másik amott, és ahogy párat hátrébb léptem, egy egész templom épült fel belőlük...

Mickó ötlete volt, hogy egy papírból készült templomalapra kövekből mozaikszerűen rakjuk ki a falat és az ablakokat, olyan kövekből, amelyek mindegyike névre szóló. Így jelképesen, a szentbékállai családos tábor folyamán szemünk előtt épülhetett fel az a templom, amelynek mi vagyunk a kövei, azok az élő kövek, amelyek az Egyházat is építik.

A családos tábor néhány napja alatt kicsiben megtapasztalhattuk azt a Tábor-hegyi élményt, amelyről Péter apostol így nyilatkozik: „Uram, jó nekünk itt lenni!” (Mt 17, 4a). És ha beletekintünk úti batyunkba és szemezgetni kezdünk, mi mindent hozhattunk haza az idei családos táborból, akkor biztosan előkerül a táskából az angyalkázás, a gyerekeknek a vízibombacsata és akadályverseny, a gitáros misék és a pálos romok, a tábortúzi mókázás, az sms-fal, a kőtenger és kőkeresztek, az esti beszélgetések egy-egy pohár bor mellett,

Henrik atya prédikációi, Mickó vezette elmélkedések, lelki elmerülések és még lehetne sorolni. De talán mindennél is fontosabb az egy közösséggé fejlődés élménye, a közösségben, a közösséggel közösen megélt lelki feltöltődés és felüdülés, kikapcsolódás a hétköznapi rutin munkáiból.

Hálával emlékezem a tavalyi táborra is, ahol meg lettünk hívva, hogy emberhalászokká válhassunk: „Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat a halfogáshoz!” (Lk 5, 4b). Több év után Mickó, Laci és Derrick szervezésében újra elindulhatott az a családos tábor, amelybe kisgyerekként is beleszülettem, belenőttem. Úgy érzem, hogy az akkori, 2014-es táborban elindult valami, a magok el lettek hintve, hogy megkezdjék szolgáló útjukat. Ki lettünk halászva, mind akik ott voltunk, hogy egyszer majd ebből a magból egy virágos kert nyílhat ki. Hiszem, hogy Antal atya és István atya közbenjárása segítségével erősödhetett meg albertfalvi közösségünk az ideai tábor folyamán is. De idén a tavalyi halászok feladata tovább bővült: most már élő kövekké kell, hogy váljunk! Kövekké, amely a Szikla része, miknek „nem árt se nap, se szél”, kövekké, amelyek stabilan állnak és egymásba kapaszkodva lelki és közösségi templomot építenek. Így, ebben a lelkületben és a tavalyi táborból hozott lelkesedéstől megerősödve úgy hiszem, még nagyobb lendülettel vágtunk bele az ideai tábor szervezésébe. Külön megtiszteltetés és öröm volt számomra, hogy idén már én vezethettem a gyerekvigázó csapatot, így egy egészen új szempögből szemlélhettem a tábor alakulását.

Ezen élményekkel gazdagodva, egyre nehezebb megfogalmaznom, mi mozog bennem, ha Albertfalvára gondolok, mert az elmúlt időszakban fokozatosan egyre összetettebbé, megfoghatatlanabbá és mélyebbé válik. De talán leírja mindezt az a fajta lelki bizsergés, amivel a misére készülhetek, amivel fellépek a lépcsőkön és belépek a templomba. Keresem szememmel az ismerős arcokat, tekinteteket... mintha egy család volnánk. Templomunk (szemben a Don Boscóval) a jól ismert Krisztus kőkeresztrel, a fekete-fehér kockás kőlapok, a gyóntatószék ismerős fényei, a barna márvány szenteltvíztartó hús érintése, a fehér márványoltár és a tabernákulum – templomunk szíve – fölötté a feszülettel, és a húsvéti gyertya pirosító tövisai... És akkor ott van az a tipikus albertfalvi templom illat. A falak szinte lélegeznek, visszhangozzák az évtizedek prédikációit, a padokban már-már ismerős kopás nyomok kukucskálnak... Albertfalva. Úgy érzem, az elmúlt időszakban tudatosulhatott bennem, mit is jelent számomra ez a fogalomná nőtt név, és ebben a családos táborok (is) nagy szerepet játszanak. Hatalmas közösségépítő erőt kaphatunk ajándékba ezen táborok alatt, hogy utána ezekből merítve itthon is építhessünk az év folyamán. Ezek a családos táborok

Albertfalva mérföldkövei, lélekemelő, közösen megélt Istenélmények, amelyek egy életre magukkal kísérik.

Így hát, újra meg újra hálás szívvel köszönöm Mickónak és Lacinak, hogy kézbe vették családos táboraink sorsát; ez azt hiszem mindannyiunknak nagyon sokat jelent. Köszönöm Henrik atya érkezését Albertfalvára, és hogy ilyen lelkesen, nyitottan csatlakozott hozzánk az első itt töltött pár nap után is. Köszönöm Tominak a tábori gitáros misék vezetését, a közös zenélést, és minden gyerekvigyázónak a lelkes, lankadatlan figyelmet és részvételt. Köszönöm mindenkinek, aki eljött és ott volt a táborban! Boldog vagyok, hogy együtt tölthettük ezt a lelkiekben és programokban is gazdag pár napot, és remélem, hogy jövőre ismét együtt, közösen látogathatjuk meg a Tábor-hegyét!

Sok mindent lehetne még részletesen elmesélni, hiszen minden nézőpontból újabb és újabb kincsek bukkannának elő. De ha egyetlen pillanatot kellene megragadnom, ami leginkább leírja az idei tábor-élményt számomra, az a következő: A tábor folyamán többször is meglátogathattuk a szentbékállai templomot, ahol a közösségünk a napi gitáros miséjén vehetett részt. Szeretek gitározni a miséken, főleg, ha elől állunk, mert ilyenkor együtt láthatok mindenkit. Idén is „kihasználhattam” ezt a lehetőséget, mert ilyenkor családtagjaink, barátaink szemébe tudunk nézni, össze lehet mosolyogni. A csendes percekben végigtekintettem az összegyűlt kis csapatot, Albertfalva családjain... Mosolygó, derűs, ismerős arcok, Krisztus békéjével betöltött pillantások, hol alvó, hol csintalan szösze-barna gyermekfejek, hol meghatott, csendes tekintetek... Uram, itt vagy velünk. Te adod nekünk ezeket a perceket, ahol szinte megáll az idő és hallgatjuk az építő Csendet. Ilyenkor Tebenned megerősödve egymásba kapaszkodhatunk, hogy szívünk-lelkünk egybemosva, közösségként építsük a templomodat, ami a Mennyekig ér, hogy visszatérve a hétköznapiakba élő kövekként válhassunk Egyházad és Szereteted méltó közvetítőivé.

Medgyessy Zsófia

Egy résztvevő család szemével:

Lassan majdnem két hónap telt el az albertfalvi családos tábor óta, melyet idén nyáron Szentbékállán tartottunk, de nekem még most is egész friss az élmény. Elmondhatom, hogy a nyaram egyik legmeghatározóbb eseménye volt ez a tábor. Kis családommal együtt mi voltunk az újak, rajtunk kívül csak egy házaspár volt, akik első alkalommal vettek részt a tábo-

rozáson, na meg persze Henrik atya, aki mindenkinek új volt. Sok izgalom, talán kis félelem is volt bennem amiatt, hogy az első megbeszélésen már láttam, hogy összeszokott csapatról van szó, akik jól ismerik egymást. Úgy-hogy gyorsan be is fizettem az első részletet, nehogy visszatáncoljak, aztán a gyerekekkel meg köztük, hogy augusztusban táborozunk.

Bár 9 éve járunk a Szent Mihály-templomba, mégis csak néhány embert ismertünk a templomi közösségekből. A tábor óta több, szinte minden vásárnap látott "ismeretlen ismerős" nevet kapott. Azóta tudom, hogy ki a kóruson könyvet lapozgató kisfiú, mi a neve a kántorunknak, a gitáros fiatalembernek stb.

Jó volt együtt lenni olyan emberekkel, akik hasonlóan gondolkodnak, hasonló élethelyzetben vannak és szintén fontos szerepe van az életükben a hitnek. Köszönöm a sok-sok kedvességet és figyelmességet a táborlakóknak, ahogy felénk, újak felé nyitottak, hogy bevontak minket is a társaságba. Jó érzés volt egy igazi közösség tagjának lenni, és úgy érzem ezt minden családtagom nevében mondhatom.

Hogy miért volt jó a tábor? Mert minden volt benne, ami színessé és egyben tartalmassá tehet pár napot egy csodaszép helyen. Egyszerű, de jó szállásunk volt, finomakat ettünk a közeli vendéglőben (bár a gyerekek szerint a szakács túl sok répával és karfiollal dolgozott), többször kirándultunk, fürödtünk a Balatonban, voltunk borkóstolón, részt vehettünk szabadtéri szentmisén, és persze voltak lelki órák, ahol elmélkedhetünk Istennel való kapcsolatunkról, na meg a közösségeinkben vállalt szerepünkről.

Nekem nagy öröm volt, hogy a gyerekeknek is szerveztek külön programokat, és hogy sok gyerek volt mindenféle korosztályból. A kislányom jobbra csak az étkezések idejére keresett meg minket, mindig valahol máshol játszott, a legkisebb fiam igazi baráttra tett szert, a nagyok pedig kamaszkoruk ellenére egész önfelédten játszottak a többiekkel, sőt műsorral készültek a tábortüzes záróestre.

Köszönöm Mickónak és Lacinak, hogy megszervezték a tábort, köszönöm a nagylányoknak, hogy foglalkoztak a gyerekeimmel és köszönöm mindenkinek a maradandó és szép élményt! Jövőre szívesen megyünk újra!

Selmeciné Szalay Dóra

A táborról képek megtekinthetők a plébánia honlapján:

<http://www.albertfalviplEBania.hu/>

Szépül a Don Bosco iskola

Nyáron végre elkezdődött a várva várt felújítás az Albertfalvi Don Bosco Katolikus Általános Iskolában. A Széchenyi 2020 projekt keretében napelelmeket szereltek fel a tetőre, melyek hamarosan árammal látják el az épületet.

Szintén a Széchenyi 2020 energetikai beruházás keretében az iskola falait hőszigetelik, melynek hatására kisebb lesz az épület hőleadása, s így kevesebb energiát használunk majd fel.

Az energiatakarékosság mellett szembetűnő változás még az iskola épületének külső megújulása, ami a homlokzaton már látható.

A fűtési rendszert is korszerűsítik: új kondenzációs kazánok biztosítják az energiatakarékosabb fűtést és a melegvíz-ellátást, a régi, nagy vízigényű radiátorok helyére pedig modern lapradiátorokat szereltek. Az új rendszerrel könnyebben szabályozható a termekben vagy az épület különböző részein belül a hőmérséklet, aminek áldásos hatását a téli hidegben fogjuk igazán érezni.

A tetőtér három tanterme is megújult: mennyezeti hűtő-fűtő rendszert építettek be, s mindhárom helységbe új padlóburkolat, friss festés és modern bútorzat került.

Jelenleg az első osztályosok még ismerkednek az iskola mindennapjaival, kóstolgatják a Don Bosco-s életet. A tanító nénik nagy türelemmel és szeretettel bátorítják őket, hogy vidáman, felszabadultan töltsék napjaikat, és az óvodai életből könnyen átszokjanak az iskolába. Ebben a folyamatban segíti őket a Montessori módszer alkalmazása. A rengeteg szemléltető eszközzel könnyebben elsajátítják a nehezség tűnő feladatokat is.

Az építkezés kellemetlenségei ellenére is színes programokkal, gazdag délutáni elfoglaltságokkal tesszük tartalmassá a tanévet.

Gerséné Márkus Mária és Aradi László

Látogassa meg a honlapunkat!

www.donboscoiskola.hu

Az ős pompája

Ha megjön az ősz, a fák lehullajtják lombjaik,
S a tölgyfák is megérlelik finom makkjaik.
Ez az az évszak, mely tán a legszínesebb,
Az ősz, mely mindennél pompásabb, díszesebb.

Az ősz pompája utolérhetetlen,
Néha szépsége is nagyon érthetetlen.
Sok színben pompázik – vidám és tarka,
Legfőbb színei: sárga, piros, barna.

Az állatok téli álomra hajtják fejüket,
Vackot készítenek, s ott altatják kicsinyüket.
Lassan-lassan mindenki szendereg,
Az ősz pompájától a világ megremeg.

Bozsó Réka 6a, Don Bosco Iskola

Búcsú Barátom Bácsitól

Harmath Károly bácsit kísérjük utolsó útjára. Néhány emlékmorzstát kívánok felidézni a nehézségeket, a megpróbáltatásokat is erős szívvel elfogadó életéből. Talán megtehetem, hiszen az utóbbi évtizedben szomszédja voltam, és talán azért is, mert az albertfalvi templomban – ahol hosszú éve-kig stabil tagja volt a templomi kórusnak – régóta együtt hallgattunk szent-miséét vasárnaponként.

A szentmisékről gyakorta közösen bandukoltunk haza. Korábban hár-masban, feleségével együtt tettük meg ezt az utat. A hazafelé vezető sétá-kon Károly bácsi mesélt küzdelmekkel, szomorúságokkal teli életéről. El-mondta, hogy csecsemő korában igen súlyos beteg volt, már a szülei és az orvos is lemondott életéről, de az imádságok hatására felépült. Talán a jó Istenbe vetett feltétlen bizodalma innen is ered.

A szentmiséről hazafelé vezető úton gyakran mások is csatlakoztak hozzánk. Volt, hogy a közelben lakó kislányokkal együtt mentünk haza. Aztán, hogy-hogy nem, az egyik kisleány bájosan a következő becenévvel illette Károly bácsit: Barátom bácsi. Ettől kezdve hosszú évekig így emlegették már mások is a kisleány környezetében: Barátom bácsi. Mint a becenevek, általában ez a név is viselőjének lényegi és igaz tulajdonságára utal. Barátom bácsi. Igen, Károly bácsi igaz barátja volt sokaknak.

Néhány évvel ezelőtt az utcán is gyakorta összefutottunk, mikor takarítani mentek feleségével az Új Ember szerkesztőségébe. Láthatóan jól esett nekik, hogy ebben az intellektuális szellemi közegben dolgozhattak. Talán Károly bácsinak eszébe villant, ha fiatal korában tanulhatott volna, akkor talán nem csak takarítani járhatna ide a szerkesztőségbe.

Aztán még egy emlékmorzsa. Ma már egyre kevésbé szokás ünnepekre képeslapot küldeni. Károly bácsi azonban nem mulasztotta el, hogy minden évben gondosan megírt, szépen borítékba helyezett karácsonyi és húsvéti képeslappal kívánjon kellemes ünnepeket családomnak és nekem.

Szállóigévé vált Károly bácsi egyik gyakran emlegetett mondása. Mikor mint szomszéd találkoztunk és a köszönést követően elhangzott a kérdés: Mi újság? Károly bácsi mindig azt mondta. „Minden rendben.” Aztán kis hatásszünetet tartott és hozzátette mosolyogva: „Semmi sincs a helyén.” Ez a két mondat fejezi ki Károly bácsinak a Jóistenre hagyatkozó világlátását. Minden rendben: a Teremtő mindent helyesen elrendez. Semmi sincs a helyén: a földi élet tele van megpróbáltatásokkal és személyes tragédiákkal is.

Kedves Károly bácsi! Az égi hazában, előtted eltávozott rokonaid társágában szintén biztos: Minden rendben van. De odafönt az égi hazában, nem úgy, mint földi világunkban, biztos, hogy minden a helyén is van. Meggyőződésem, hogy személyesen tapasztalod odafönn: Minden rendben, minden a helyén van.

Kedves Károly bácsi! Biztos vagyok benne, hogy derűs, a megpróbáltatásokat elfogadó életed elnyeri jutalmát a végső hazában. Kérem, hogy még a földi megpróbáltatások útját járó barátaid részére ezután odafentről, most már az imádság útján küldjed a jól megszokott és várt képeslapjaid. Nyugodjál békében.

Kiss Gábor, egy barát

Elhangzott Harmath Károly temetésén

A hatodik Honismereti Tábor krónikája

1. nap: május 29. péntek *(Kellner Dénesné)*

Paárné Zsolnay Éva és én vállaltuk a csoport fogadását Nyíregyházán, el-látását, kísérését Budapestre illetve a Szent Mihály-templom elé.

A gyerekek helyjegyével együtt megváltottam a mi kettőnk helyjegyét is oda-vissza. Évivel úgy beszéltük meg, hogy a vonaton találkozunk, a 21-es kocsiban, 45–47-es üléseknél.

Igyekeztem időben menni, mert még a McDonald's vezetőjével meg kel-lett beszélnem a visszaútra szánt ebédcsomagot. Ezt hamar lerendezve, beültem a helyemre, azzal a tudattal, hogy minden sínen van, Évi is mindjárt itt lesz. Legnagyobb meglepetésemre, alig tettem le a csomagomat, megló-dult alattam a vonat. Nyugtatom naivan a szomszédomat:

– Biztos, most kapcsolják ránk a mozdonyt.

– Nem valószínű, mert már 25 perc késésben vagyunk. Inkább már vég-re indulunk!

Egészen megzavarodtam. Akkor én rossz vonatra szálltam, nem jó a helyjegyem és szegény Évát leheltem, nála nincs jegy! Hát akkor most mit tegyek?

Kerestem a kalauzt a problémámmal, s ő megnyugtatóan: – Asszonyom, ne izguljon, maga már a 8. utas a vonaton ezzel a gonddal, üljön vissza a helyére, legfeljebb majd átül, ha felszáll arra a helyre valaki más, de ne száll-jon le és ne várja meg a következő vonatot, mert akkor meg nem ér oda időben. Tegnap este felsővezeték szakadás miatt megborult a menetrend. Mi is késésben vagyunk és még Fülöpszálláson is várhatóan növeljük ezt 15–20 perccel. Így talán nem késik az eredeti időponthoz képest.

Évit, Kristóf Jóskán keresztül telefonon értesítettem, elnézést kérve a malőrért, s végül időben érkeztem Nyíregyházára. Megvettem az óriás szendvicseket, a kristályvizet és vártam a csoportot.

Nagyon örültem érkezésüknek, a sok kedves gyereknek. A magyar iga-zolványokkal felszerelve mentem megvenni a retúrjegyeket, 10 darabot magyar igazolványra, 1 felnőtt kísérő jegyet és 9 félárú diákjegyet.

Bár a vonatunk, a Rózsa IC a kiírás szerint késve állt be, de végül időben indult, mi sem maradtunk le róla és – láss csodát! – pontosan is érkezett a Nyugatiba. Nagy élvezettel próbálták ki a gyerekek a metrót, a mozgó lép-csővel nem tudtak betelni. A Ferenciek terén, ahogy kiértünk a felszínre,

már állt is be mellénk a 7-es busz, így rekord gyorsasággal értünk a Szent Mihály-templom elé. Még sürgetni is kellett egy-két szülőt, akik ráérősen, késésre számítottak, a hírek alapján jogosan.

A nehéz pakkokat boldog megkönnyebbüléssel lerakó gyerekeket Vénusz Gellért atya plébánosunk és Kristóf József elnökünk köszöntötte kedves szavakkal. Utána mind a 20 vendég megkapta az előkészített, névre szóló dossziékat, kitűzőket, sapkákat, s az egyenpólót. A dossziében megtalálták vendéglátóik nevét, címét, a heti programot, és egy átfogó ismertetőt a Honismereti Táborról. Rövidesen egymásra találtak vendégfogadók és vendégek.

A nagy zsinatolást egy kis ima csendesítette le. Megköszöntük Istenünknek, hogy minden baj nélkül megérkeztünk, s kértük oltalmazó jóságát a hét további napjaira is. Gellért atya áldásával tértünk haza.

2. nap: május 30. szombat (Kellner Dénesné)

Ez a nap ½ 9–9 közötti gyülekezéssel indult a Don Bosco Iskola udvarán. Itt a „Vidámság napja” forgatagába érkeztek a gyerekek. A regisztráció után mindenki eldönthette, melyik programot választja: kosárra dob, focizik, vagy ügyeskedik a kézműves foglalkozásokon. Megtekinthették a Babszem néptánc együttes, a Musical Stúdió és a Rocky táncegyüttes bemutatóit.

Minden foglalkozáson való részvételért zsetonokat lehetett kapni. Ezeket azután beválthatták a szülők által készített szendvicsek, sütemények „megvásárlására”.

Ebédre egy finom gulyáslevesre hívta meg vendégeinket a Don Bosco Iskola.

Délután ½ 3-tól egy szép szabadtéri misével zárta a programot Béla atya.

A focizásra sokan jelentkeztek, de bőven akadt néző is. Megkértük Kanizsai Zoltán urat – régi, kezdetek óta gyerekeket fogadó apukát – szervezze a játékot, de az irányítás a testnevelő tanároké volt. Volt tanár-diák meccs is.

Az érdeklődők és a játékosok között is nagy riadalmat okozott egy nem várt baleset: Bakacs Viktor összefejtelt egy társával, visszaesve pedig aláfordult a bokája. Egy orvos anyukával és Viktorral is megbeszélve az ügyet, megszerveztük a János Kórház meglátogatását. Szerencsére Viktor még 14 év alatti, így boldogan kerestük meg vele a gyermek ambulanciát, mert igen riasztó volt a sok sérültet látni a felnőtt osztályon. Másik nagy segítség és szerencse, hogy Vikornak van magyar igazolványa. Ez lehetővé tette, vagy jogosította az ingyenes egészségügyi ellátást. Ez egy igen fontos figyelmeztetés.

tetés volt, mert ha nem ilyen nagyvonalú a magyar állam a külhoni magyarokkal, vagy nem magyar igazolvánnyal rendelkező gyerekekkel történik a baleset, bizony nagy bajban lettünk volna anyagilag.

De így a kedves adminisztrátor hölgygel kikerestük a Google-ból a megfelelő jogszabályt és megnyugodva másolták a magyar igazolványt és csatolták a kórlaphoz. Hála Istennek, a röntgen nem mutatott ki törést, az orvos pihenést, kíméletet, Voltaren krémet és hideg borogatást javasolt, és további szép napokat. Gyermekeknél lévén, nővérkéik járták végig a kórházat s a kis betegeteket lufival vidították. Nagy fiunk is boldogan fogadott el egy szép zöld gázos lufit.

Jó érzéssel távoztunk a János Kórházból, mert kedvesek, nyugodtak, udvariasak és szakszerűek voltak, és rövid idő alatt végezhattunk. Túl gyorsan ahhoz, hogy a következő kis sérült, aki a karját ütötte meg és fájlalta, még utolérjen, de jeleztük jöttét és kitaposott utat járhattunk meg vele.

A konyhán a levest újra melegítették nekünk, így nem maradtunk éhen. A szentmisén hálát adhattunk Istennek, mert segített megoldani a váratlan problémát, mert másnak nem történt már baja, s kértük további segítségét, a gyors gyógyulást a két kis sérültnek.

Egyik gyerek sem maradt le a további programokról sérülése miatt. Viktor Bogár Gábortól (AKTK tagunktól) kapott egy tolószéket (guruló járókeretet) ezzel még két napig kímélte fájó lábát. Harmadik nap már Viktor feleslegesnek érezte, de társai örömmel próbálgatták. Ez a különleges elbánás különleges előnyökhöz juttatta. A Bazilika tornyába őt lift repítette, nem kellett lépcsőznie. A Parlamentben pedig országgyűlési képviselőkkel utazhatott lifttel, elkerülve a lépcsőket.

3. nap: május 31. vasárnap – Gyermekeknél (Kristóf József)

A hajnalban induló esőzés miatt úgy döntöttünk, hogy a budai hegyekbe tervezett szabadtéri program helyett a gyerekek a reggeli misére menjenek, utána pedig a Nemzeti Színház melletti gyereknapi forgatagon vegyenek részt addig, amíg az eredeti programhoz visszatérve a színház bemutatására kerüljön sor. A változást a riadólánc működtetésével érvényesítettük.

Ennek megfelelően a csoport 10-re – amikor is felhős, de már száraz idő volt – ért a Nemzeti Színház és a Művészetek Palotája közötti szabadteréren rendezett kézműves foglalkozásokhoz, amik mellett egy nagyon dekoratív ideiglenes játszótér is be volt rendezve. A gyerekek kisebb csoportokban több foglalkozáson is részt vettek. A színház bemutatása vezetéssel történt, ami közben egy helyszínen mindenki klf kosztümöket próbálhatott fel (nagy

sikere volt!), később megismerkedhettek a technikai berendezésekkel, majd egy ifjúsági előadást is megtekinthettek, (Kaszás Attila terem) amit mindenki nagyon élvezett.

Az ebéd a Bohém étteremben volt, utána a családi programok következtek.

4. nap: június 1. hétfő (Madaras Gábor)

A nap különlegesen kezdődött. Több éves tapasztalatunk szerint, a gyerekek szinte egyáltalán nem ismerik a magyar történelmet. Ezért az alsó hittanteremben Zsiga Zita tanárnő (aki a Don Bosco Iskola kiváló történelem szakos pedagógusa) rövid vetítőképes előadást tartott e témakörből.

A következő színhelyünk a Szent István bazilika volt. Szabó András barátunk, állandó bazilika szakértőnk, mutatta be fővárosunk egyik büszkeségét. Ismertette a bazilika építésének történetét, külső és belső látnivalóit. A mellékoltárok ismertetése felért egy második magyar történelem órával. Mindezt a Szent Jobb megtekintése koronázta meg. András közbenjárására megcsodálhattuk e nemzeti ereklyét díszkivilágításban. Ezután a főoltár mögé mehettünk, és a lépcsőkön fellépkedve megsimogathattuk szent királyunk szobrát. András egy kis hangversenyt is tartott nekünk a szentélyben, és együtt elénekeltük legrégebbi himnuszunkat, a Boldogasszony Anyánkat. Sajnos a gyerekek egy-két kivétellel nem énekeltek velünk. Meg voltak illetődve vagy nem is tudják?, ez nem derült ki. Felmentünk a toronyba is, ahonnan csodálatos panoráma tárult elénk. Az altemplomban néhány percre megálltunk az egykori „Aranycsapat” itt nyugvó tagjainak sírjánál. Sajnos ma már senki sem él közülük.

A kellemes időben hosszan sétáltunk a Belvárosban. A Duna partján egészen a Belvárosi templomig sétáltunk, ahová sajnos az építkezés miatt nem jutottunk be. Mindenesetre a téren a római települések emlékneveinél felfedeztük Albertfalvát is. Ebéd után sietve mentünk az Országházhoz. Itt szakképzett idegenvezető vezetett minket, de velünk volt Szabolcs Attila országgyűlési képviselőnk is, akinek ezt a szép programot köszönhattük. Megvalósult tehát a tábor létrehozásának egyik alap gondolata: láttuk és megcsodálhattuk a Szent Koronát. Hazafelé a Szabadság téren gyerekeink megrohmozták a szökőkutakat, és mivel jó idő volt, jó néhányan hamarosan csurom vizesek lettek. Persze még hátravolt a napi fagyizás. A hazamevetelt pedig úgy alakítottuk ki, hogy kétszer is metrózhattunk, így a terv szerinti időben megérkeztünk a templomhoz.

5. nap: június 2. kedd (*Bodóné Rózsika*)

Gyülekezés a templom előtt és 8 órakor indulás villamossal a Széll Kálmán térre. Onnan a Vár busszal a Bécsi kapu térig. A Magyar Országos Levéltár megtekintése után a Hunyadi János utcán a Huszárok majd az ágyúk szemléje következett. Ezután a Mária Magdolna-templomhoz mentünk, Tárnok utcán haladva jutottunk el a Mátyás-templomhoz, melyet helyi idegenvezető bemutatásával ismerhettünk meg. Ezután a Halászbástyában található Szent Mihály-kápolnában két 3D-s filmet néztünk meg. (Vár története és Magyarország történelme). Majd siettünk a Sándor Palotához a 12 órás őrsegváltás megtekintésére. Ezt követően ebédelni mentünk a Budavári Kft. Dísz téri éttermébe.

Ebéd után sétáltunk a váron keresztül a Budapesti Történeti Múzeumhoz, mely megtekintése vezetéssel történt. Ezután a Várkert Bazárba tettünk sétát, majd jöttünk 41-es villamossal a Don Bosco Iskolába.

Az iskolában uzsonna várt bennünket, és az Újbuda TV készített interjút, a Tábor szervezőivel, a fogadó szülőkkel és a vendég gyerekekkel. Gyors öltözés után a Budaörsi Latinovits Zoltán Színházba siettünk. Ott a Luigi Mangi és Bernardino forgatókönyv alapján átdolgozott „Legyetek jók, ha tudtok” című színdarabot néztük meg. Szünetben finom szendvicsek és csokoládé elfogyasztásával fokoztuk élményünket. Késő este értünk haza.

6. nap: június 3. szerda (*Kellner Dénesné, Acsainé Szász Mária*)

Ezen a napon a gyülekezés után sietve indultunk a villamoshoz, mert célunk, a Szemlő-hegyi barlang 10-kor nyitott hivatalosan, de mi, kivételezetteként a csoportok előtt bebocsátást nyertünk.

Ezt a programot mindig Kesselyák Péter vezetőségi tagunk szervezi, ő nagy barlangász, s így ingyenes látogatást és neves vezetőket biztosít a csoportjainknak.

Idén ő maga vezette a barlanglátogatást. Nagyon élvezték a gyerekek ezt a geológiai különlegességet, s a kinti meleg ellentétét, hogy a föld alatt klimatizált levegő fogadta őket, izgalmas járatokkal, különleges formákkal, borsókövekkel. A hegyen megtekintették a barlangászok emlékparkját. Utána boldogan csúszkáltak a játszótéri csúszdákon, s hűsítették magukat Zoles Réke – fogadó szülő – jóvoltából friss meggyel és eperrel.

A következő program két szempontból is igen érdekes volt. A Margit körúti Ferences rendházat látogattuk meg. Azért tértünk el az V. kerületi ferences templom meglátogatásától, mert a Margit körúti templom plébánosa jelenleg az a Bán Jónás atya, aki 6 évvel ezelőtt még Kárpátalján, a

Nagyszőlősi Ferences rendház vezetője és Nevetlenfalu, Királyháza plébánosaként a Honismereti Tábor tervét elfogadta és támogatta, s a mai napig figyelemmel kíséri.

Nagy öröm volt a találkozás Adélkának, Margit nővérnek és a gyerekeknek, sőt nekem is.

Kamill atya mutatta meg a templomot és a refektóriumot (ebédlőt), megvendégelte őket egy húsító szörppel, cseresznyével is kínálta őket. Hozta a citeráját is, s magyar népdalokat is játszott nekik, biztatva őket az éneklésre. Hát ebbe csak mi, felnőttek kapcsolódtunk bele, mert a gyerekek nem ismerték a dalokat. Megegyeztünk Adélkáékkal, hogy ezen bizony jó lenne változtatni. Remélem, sikerül jövőre minden napra egy "indulót" megtanítani nekik, így már egy kis magyar népdalcsoporttal gazdagabban térnek haza.

Jónás atya kedvesen elbeszélgetett velük.

Nekünk, pestieknek is élmény volt, hogy a Margit körút zajos forgatagából betérve a rendház kapuján egy egészen más világ fogadott. Egy szép, pihenő kert – erre még számítottunk – mögött egy másik udvarba értünk, ahol a régi 300 éves épületből egy hangulatos közösségi házat alakítottak ki. Onnan egy másik nagy kertbe mehettünk, ahol veteményeskert, gyümölcsfák, egy kis barátságos puli kutya fogadott. Megmutatták nekünk a régi szőlőművelés nyomait őrző pincét, hordókat. Végül egy kövezett belső udvart, ahol az atyák autói parkoltak. Igen nagy eltérés a külső zajtól a belső, természetközeli, elmélkedésre hívó csendbe lépni.

Míg az atyák zsolozsmára vonultak el a templomba, mi még elmentünk a Margitszigetre, megcsodáltuk a szökőkutat. Jót hűsöltünk az árnyas fák alatt, a gyerekek boldogan fröcskölték a vizet egymásra. Nehezen hagyták el a zöldet, de a metrőzés reménye feldobta őket.

Az Astoriánál várt ránk Acsai Marika. A gyerekek boldogan foglalták el helyüket, jó hamburger és fagyi reményében a McDonald's asztalánál.

Ezen a napon a Belvárosban található Astoria Mcdonald's étteremben ebédeltünk. A leányoknak a csirkés Mac, a fiúknak főleg a Big Mac ízlett, amiből repetát is kértek. Osztatlan siker volt a korlátlan mennyiségben fogyasztható üdítő, és az öntetes fagyi is.

Rövid gyaloglás a Múzeum körúton, és percnyi pontossággal érkeztünk meg délután 1/2 3-ra a Magyar Nemzeti Múzeum épületéhez. A csoportban lévő gyerekek, és a kísérők között már a gyönyörű épülethez érkezés előtt szóba került, hogy ez a magyar történelem egyik kiemelkedően fontos hely-

színe, és szóltunk néhány szót jelentőségéről, az 1848–49 évi forradalom és szabadságharc történetében.

A múzeumvezetés támogatást nyújtott a jegyvásárláshoz, és az igen kedvezményes belépőjegyek megváltása után, múzeumpedagógus vezetésével elindultunk a főlépcsőházban a nevezetességek megtekintéséhez. Az idei év fő témája – (a 6. éve megrendezett táborok történetében időrendben következően) – az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc története és tárgyi emlékei voltak.

Vezetőnk előljáróban általános ismertetést adott az épület keletkezéséről, a legfontosabb alapító személyt, gróf Széchenyi Ferencet említette meg, aki 1802-ben nagyon nagylelkű adománnyal alapozta meg a múzeum létrejöttét. Gazdag könyvtárát és kézirat gyűjteményét ajánlotta fel „édes hazánk közösségének hasznára”. A tervezéssel a híres klasszicista építész, Pollák Mihályt bízták meg. Az építkezés 10 évig, 1837-től 1847-ig tartott. Ámulattal néztük a főlépcsőház és mennyezet csodálatos allegorikus freskóit, amelyeket Lotz Károly és Than Mór készítettek. Múzeumpedagógus vezetőnk kérdezte a gyerekeket: kit ismernek fel a történelmi alakok közül? Aktív párbeszéd alakult ki, a gyerekek lelkesen vettek részt benne, felismerték a történelmi személyeket.

Ezután egy külön teremben a koronázási palást megtekintése következett. Megtudtuk, hogy a palást eredetileg miseruhának készült, később alakították át palásttá. Szent István királyunk (997–1038) és felesége, Gizella királyné készítette és ajándékozta a székesfehérvári egyháznak. Alapanyaga selyem, amit csaknem teljesen beborít az arany hímzés. A teremben szűrt fény van, és temperált hőmérséklet, amely megfelel a felbecsülhetetlen értéket képviselő műkincs megóvási követelményeinek. Érdeklődéssel hallgattuk kiket is ábrázol a palást, és milyen hányatott történetet élt meg az évszázadok során. Vezetőnk elmondta, hogy elhurcolták, földbe ásták, de visszakerült és hosszabb rekonstrukció után most már újra teljes szépségében ragyog. A gyerekeket a történet nagyon megfogta és különböző kérdéseket tettek fel. A paláston felfedeztük a kereszt lábánál elhelyezkedő királyi pár alakját, és fiúkat, Imre herceget; angyalok, apostolok, Ószövetségi próféták alakjait.

Ezután mentünk azokba a termekbe, ahol a magyar nép és Magyarország története állandó kiállítás található. Vezetőnk ebben a terembe érve először a nyomdaprés mellett állt meg, amely egyik jelképe a 1848-as forradalomban kivívott sajtószabadságnak. A gyerekek több kérdésre is jó feleletet, érdekes eszmecsere alakult ki az adott korról, a történelmi események-

ről, és a látott tárgyi emlékekről. Az akkor élt emberek szokásairól, a nők helyzetéről, ruházkodásról, a társadalom általános állapotáról mesélt vezetőnk. A következő teremben hatalmas, egy egész falat betöltő festmény fogadott minket. Ez Barabás Miklós híres festménye. Címe: „A Lánchíd alapkövetétele”. A képre a festő – a kor szokásainak megfelelően – saját maga alakját is ráfestette, egy kis eldugott helyre. Ezt megkeresni nem volt könnyű, elsősre nem is mindenkinek sikerült.

Ezután következett, – az évek óta a múzeumpedagógiai foglalkozások leglátványosabb eseménye – a korhű ruhákban történő beöltözködés. Fiúk és leányok egyaránt örömmel pózoltak a fényképezőgépek előtt a kor divatjának megfelelő ruhákban. Hátra volt még (a szintén elmaradhatatlan része a múzeumlátogatásnak): a kézműves foglalkozás! Idei évben gyönyörű gyöngyös, szalagos pártákat készítettek a leányok, és nagyon szép „korhű” csákókat, papír kardokat a fiúk.

Az épületből kilépve ragyogó időben készültek a csoportképek, és elindult a társaság a Libegőre.

7. nap: június 4. csütörtök (Kristóf József)

A vasárnaphoz és a szerdához hasonlóan itt is volt változás, de ez kényes dolog volt. A templom bemutatása a templomban zajló próbák miatt elmaradt.

Az „Összetartozás napja” emlékműsorban a vendég gyerekek közül 9-en szerepeltek is, a templom a Don Bosco diákjaival és szülőkkel zsúfolt volt.

A csoport villamossal, földalattival a Hősök terére ment, ahol Illavszky István részletesen ismertette azt, majd a Vajdahunyad bemutatása következett. A Mezőgazdasági Múzeumban a vezetett program a vadászati kiállítás és a jurta bemutatása volt – utóbbit kapcsolva a népvándorlás kárpátaljai nevezetes helyszínéhez is.

Az ebéd a PeCsa Café étteremben volt, ami után a csoport villamossal a Népligetbe ment, ott a Planetárium előadását tekintette meg.

A Don Boscóban töltött idő arra szolgált, hogy a gyerekeknek újból ismertettük a tábor lényegét, kértük őket arra, hogy tartsák meg magyar identitásukat. A gyerekek a Tinta Könyvkiadótól egy-egy példányt kaptak a *Magyar értelmező szótár diákoknak* kiadványból, valamint névre szólóan két másik könyvet is kaptak emlékül. Ezután a gyerekek a vendéglátóikhoz mentek, ahol már a másnapi útra is készülniük kellett, majd 20.00-ra visszatértek az iskolához.

A csoport a Don Boscótól villamosokkal utazott a Vigadó térre, ahonnan 21.00-kor indult a városnéző sétahajó – a vendéglátóknak és a vendég gyerekeknek is ez volt a búcsúprogram, a létszám 78 fő volt.

8. nap: június 5. péntek: a búcsúzás napja (Kellner Dénesné)

A reggeli gyülekezés közben elhelyezték nehéz csomagjaikat a vendégek. Bogár Gábor és Ignác Erika (fogadó szülő) vállalta, hogy kocsijuk csomagtartóját megtömik a nehéz utazó táskákkal, s azt a Nyugati pályaudvarra viszik majd 12-re. Így a gyerekek csak kézi csomagokkal vettek részt a délelőtti programokon.

Gellért atya és Kristóf József elnök úr búcsúztatta a csoportot. Megköszöntük, hogy megint együtt lehettünk, s kértük a jó Isten szerető támogatását az utazáshoz is.

½ 9-re a Gellért téren voltunk. Megtekintették a díszkutat, a Gellért fürdő előcsarnokában is körülnézhetek. 9-re a Sziklatemplomban várta őket Szabolcs atya, aki kicsit rendhagyó templomismertetést tartott, kérdésekkel bevonva őket a látottak jobb befogadására. Nagy élményt adott a különleges helyszín is.

Megcsodálva a gyönyörű panorámát, gyalog mentünk át a pesti oldalra. Ott a nagy vásárcsarnokot néztük meg. Kaptak fél órát szabad vásárlásra, nézelődésre. Fegyelmezetten megtartva az időkeretet, elköltséget néhány forintot, aranyos ajándékokkal felszerelve hagytuk el a Nagycsarnokot.

Gyalog mentünk ki a Kálvin térre és onnan metróval a Nyugati pályaudvarhoz. Közép-Európa legszebb McDonald's éttermében vettük fel az ebédre készített csomagokat, s egy kis technikai lehetőség kihasználása után felszálltunk a vonatra. A csomagokat és a kényelmes helyet a Rózsa IC-n megtalálva, kicsit meghatódva, hogy már vége a hétnek, búcsúztunk el egymástól.

Bodó Rózsi és Kristóf József kísérete mellett indultak Nyíregyházára. Este boldogan eshettek szüleik nyakába. Mi pedig a jól végzett munka örömeivel az ágyainkba.

Szabó Diána, kedves nevetlenfalui anyuka köszönő sorai is megerősítenek: nem dolgoztunk hiába, szép élményeket tudtunk nyújtani, jól és jóra használtuk fel az anyagi támogatásokat is.

Madaras Gábor

Madaras Gábor (portré)

„Életem során sokszor éreztem a Gondviselés irányítását”

Amikor a Vegyész utcai lakáshoz érkezem, Gábor már udvariasan az ajtóban vár. Felkészülten fogad. Az előre gondosan összeállított családfájukat veszi elő és lelkesen magyarázza felmenőit. Nagyon kevesen élhetnek Albertfalván, akik a XVIII. század végéig vissza tudják vezetni származásukat. Gábor utóbbiak közé tartozik. Előveszem diktafonomat, tollamat, amire interjúalanyom azonnal mesélni kezd.

* * *

Budapesten születtem 1946 tavaszán. Ketten voltunk testvérek, Péter bátyám hét évvel volt idősebb nálam, s ahogy szüleim sokszor emlegették: „Köztetek éppen egy világháború volt.” Albertfalván laktunk bérlakásban, a Prohászka Ottokár utcában, (ma Gyékényes utca) abban a házban, ahol ma az Albertfalvi Községi Ház működik. Két komfortos lakást építettek ebben a szép emeletes házban, az egyikben éltünk mi. A „fordulat” éve után a „spontán” megalakult Magyar Nők Demokratikus Szövetségének feltétlenül kellett egy székház, s mivel a másik lakást éppen nem lakták, kinézték a mi lakásunkat is. Valóban, ha a két lakást egybenyitották, abból szépen ki lehetett alakítani az MNDSZ-nek egy megfelelő helyiséget. A párttól megkérésre minket F. elvtárs, és megpróbált velünk egyezkedni. Az illető elvtárs, aki tőlünk néhány méterre a Jókai utcában (ma Vegyész utca) egy szép lakásban lakott, megegyezett édesapámmal, hogy odaadja nekünk hajlékát, ha a Keleti soron (ma Karcag utca) lakó nagyszüleim összeköltöznek velünk, mert ezzel nagyfiúk lakása felszabadul. Az elvtárs pedig igényelhet egy jobbat, ügyes tranzakciójáért. Így történt. Mindenki jól járt, legfőképpen F. elvtárs, aki bizonyára másnap egy kitelepített család Rózsadombi otthonába költözhetett. Nem mindig neveztek minket Madarasnak, nagyapám Vogl-ból lett a nagy magyarosítási lázban Madaras. *(Mily véletlen, e sorok lejegyzőjének édesanyját is Vogl Etelkának hívták volna, ha születésekor a buzgó plébános nem biggyeszt nevébe egy „e” betűt, azzal a megjegyzéssel, hogy „az legalább jelent valamit”. Ezután már nem akart a família „magyarítani” hiszen akkor édesanyám Madár lett volna, az pedig mint láttuk bokszolónak még elmege, de egy csinos hölgynek szerintem aligha.)*

Anyai üknagyapám Lechner Péter a szabadságharc alatt pékként kereste a „kenyerét”, amiért mind az osztrákok, mind a szabadságharcosok felelős-

ségre akarták vonni, bár semmi mást nem csinált, mint tette a dolgát, sütötte a kenyeret. A szabadságharc után hadbíróság elé állították, de a vád annyira gyenge lábakon állt, hogy rövidesen felmentették. Míg családomnak ez az ága kenyérsütéssel foglalatzkodott, addig édesapám vasutas volt. Vogl nagyapámat szenvedélyes bélyeg és gyufacímke gyűjtőként ismerték, sajnos 1963-ban bekövetkezett halála után a család a gyűjteményt eladta. Ma bizonyára kollekcója sokkal többet érne. Legmagasabb beosztásba Gáspár Jenő nevű rokonunk jutott, aki a Sajtókamara főtítkára, majd a híres Singer és Wolfner Könyvkiadó vezérigazgatójaként lett ismert. Költőként, íróként leginkább hazafias és vallásos témájú műveket alkotott. A világháború után a Népbíróság 10 év börtönre ítélte, amit fellebbezés után, 8 év kényszermunkára változtattak. Mindezt a súlyos büntetést azért kapta, mert rendőrségi parancsra kiadta a kamara tagjainak életrajzát, akik közül a zsidó származásúakat deportálták. Egy Lechner rokon, édesanyám unokatestvére, egészen az államtitkárságig vitte, a Gömbös kormányban volt pénzügyminiszter-helyettes (akkor szintén államtitkárnak mondták) de amikor megszavazták a zsidótörvényt – mint vallásos katolikus – azonnal kérte nyugdíjazását. A háború után őt ezért a lépéséért rendesen „megdicsérték”, három és fél év börtönbüntetést kapott szolidaritásáért, nyugdíját „természetesen” megvonták. Mindössze azért büntették, mert a Horthy korszak alatt – egy ideig – magas beosztásban dolgozott. A Népbíróságon hiába védekezett, hogy azonnal lemondott beosztásáról és nyugdíjba ment, amikor kijött a zsidótörvény, a koncepciós perben nem fogadtak el semmilyen védekezést. Büntetéséből egy napot sem engedtek, az egészet „becsülettel” le is ülte.

Édesapám forgalmistaként kezdte, később nagy szakértője lett az épülő úttörővasútnak. A MÁV budapesti igazgatóságának menetrendszerkesztőjeként ment nyugdíjba. Sajnos szüleim már nem élnek, nagy bánatunkra Péter bátyám is viszonylag fiatalon ment el. Ő, apuhoz hasonlóan, nagyon vonzódott a vasúthoz, dolgozott a Kelenföldi pályaudvaron, majd sokáig a MÁV igazgatóságán.

Az akkor már két éve Budapesthez tartozó község általános iskolájában kezdtem meg tanulmányaimat. Emlékszem, az évnnyitón, Fellner igazgató bácsi – valószínűleg, hogy túlkiabáljon minket csivitelő elsősöket – rettenően hangosan, szinte kiabálva beszélt – nem volt még erősítő – amitől nagyon megijedtem, odabújtam anyuhoz és állítólag bögtem, mint a záporosó. Elsős tanító nénim dr. Szűcs Ferencné; őt nagyon szerettem, úgy érzem ő is szeretett, s ha szabad egy tanárra ilyet mondani – kedvenc tanítványa vol-

tam. A tanulással nem volt különösebb gondom, könnyen tanultam, általában jó jegyeket szereztem. Harmadikra osztályunk kiköltözött a régi temető mellé, egy lepusztult szükségiskolába. Állítólag a háború előtt szegényháznak épült, úgy is nézett ki. Akkoriban sok gyerek született, minden talpalatnyi helyet ki kellett használni. Emiatt két műszakban jártunk, egyik héten délelőtt, a másik héten délután. Ezt a régi temetőt nem nagyon ismertem, az „új” temetőbe, a Duna partiba, ellenben sokszor megfordultam, mert anyai nagymamám féltestvére, a „Tanti”, ott volt eltemetve. Szerencsére hamar felépült a Forgalmi-úti iskola (*később Mezőkövesd utcai, majd jelenleg Szent II. János Pál Iskolaközpont. S. L.*) ahova 1955. december 5-én mentünk át. Mi, kertvárosi gyerekek, területileg ezután oda tartoztunk.

Fizika tanárunk Görög Bandi bácsi lett. Őt lelkes, fiatal, erősen baloldali beállítottságú embernek ismertük meg. Lelkesen vezette az iskola úttörő-csapatát. Szerintem sem szakmailag – mindig utáltam a fizikát – sem világnézetileg nem voltunk azonos hullámhosszon, ennek ellenére Bandi bácsi ezt velem sohasem érezte, amiért ma is hálával emlékszem rá. A fizikát tanultam – nem igen értettem, de magoltam – viszont ez elég volt a jeleshez. Sajnáltuk, mert beteg szeme miatt igen gyengén látott. Felesége, iskolatársunk volt – a tanár diák szerelem, tanári „betegség” – úgy emlékszem kettővel járt alattunk. A Görög család hűséges Albertfalvához, ma is itt élnek, szegény már majdnem teljesen megvakult. Néha találkozom vele, azt mondja, emlékszik rám. A politikai vonalat – a rendszerváltás ellenére – a család tovább viszi, fia, ifjabb Görög András szintén tanár lett, rendes embernek ismerik, ma önkormányzati képviselő, természetesen MSZP színekben.

Pribelszky György volt az igazgatónk. Elkötelezettségéről beszélni fölösleges, hisz ki lehetett ezekben az években iskolaigazgató? A szigorúságáról híres ember, évtizedekig irányította az iskolát, még a gyermekeim is az ő vezetése alatt jártak oda. Nyolcadikban történelmet tanított, kemény, jó tanár volt. Szerintem az akkori politikai vonalat nem érdekből, hanem meggyőződésből követte, kíváncsi lennék, hogy a rendszerváltozást hogyan élte meg ezek az erősen elkötelezett „hívó” baloldali emberek. Velem mindig korrekten viselkedett, pedig bizony jókora kellemetlenséget okozhattam neki továbbtanulással. (*Az iskola félszáz éves jubileumára – jóval nyolcvan fölött – még eljött, meglepően jól tartva magát.*)

Osztályfőnökünknek Schlett Erzsébet tanárnőt kaptuk. Ő az Albertfalva utcai iskolából jött át, emiatt sok régi, még élő albertfalvi emlékezhet rá. Tanította István atyát, Péter bátyámat, és az akkori „fél Albertfalvát”.

Az Erzsi néni, vagy a tanárnő megszólítást nagyon nem szerette, megkövetelte az Erzsébet néni titulust, másra nem is hallgatott. Magyar-történelem szakot végzett, de a mi korosztályunknak már csak a magyart engedték neki tanítani, úgy látszik az akkori vezetésnek a történelem okítására nem volt elég megbízható. Nem csoda, hiszen hitét megtartó, sőt megvalló, kemény asszonynak ismerte mindenki. Amikor 1955 decemberében átkerültünk a „Mezőkövesdbe”, egy ideig nagy volt a jövés-menés, mind nálunk, gyerekeknél, mind a tanároknál. Erzsébet néni csak hetedikétől vett minket át. A magyar szakkörből én már ismertem, ő rendezte a „kirobbanó sikerű” Toldi előadást. A címszerepet, Toldi Miklóst jó barátom és egyben ministránstársam Labundy Tibor (mindenki csak Tipsinek hívta, így „p”-vel!) alakította. Két évig volt Erzsébet néni az osztályfőnökünk. Az akkori élmények közül leginkább még egy színpadi előadás maradt meg emlékezetemben: a János vitéz, Kósa Mártival és Orosz Misivel a főszerepben. Az előadás előtti ünnepi bevezetőt (amit Erzsébet néni írt) én mondhattam el – remélem, nem tűnik szerénytelenségnek – nagy sikerrel. Nyilvánvalóan nem a színészi alakítás ilyenkor a lényeges – egyikünkéből sem lett később színész – hanem maga a színpadra állás, a szereplés. Hogy mennyire meghatározó ez nevelési szempontból, látod, a mai napig ezek az élmények maradtak meg leginkább bennem. Persze a közönség között ott ültek a gyermekükért szorító szülők, s az ilyen fiatalok által bemutatott színdarab – bármilyen színvonalú is a produkció – mindig siker pedagógusnak, szülőknek, gyerekeknek egyaránt.

Erzsébet nénitől nemcsak magyart, hanem emberséget is tanultunk. Osztályfőnöki órái – amit ma tudok leginkább értékelni – egész életemre kihatottak. A köztudottan mélyen hívő asszonyt több alkalommal „meg akarták fogni”. Nyolcadik osztály vége felé, „Az istenhit kialakulása” című témát kapta, ún. bemutató foglalkozásra azt dolgozza fel. Szerintem ropant kíváncsiak voltak felettesei, hogy birkózik meg tanárnőnk egy ilyen világnézetileg „kényes” feladattal. *(A háttérben, számunkra rejtőzködő dolgokat, az igazgató, a párttitkár, a tanács oktatási osztályán dolgozó pártapparátcsikok állandó bizonyítási kényszereit nem ismerhettük, bizonyára – mint mindig – most is meg akartak felelni feletteseiknek, a kommunista hatalom elvárásainak, az ideológiai nevelésnek.)*

Az órára meghívták a kerületi tanfelügyelőt, magától értetődően benn ült az igazgató, az igazgatóhelyettes, no meg az iskola párttitkára. A történethez tartozik, hogy Erzsébet néni a bemutató óra előtt néhány nappal családlátogatásra jött hozzánk, elsősorban azért, hogy megbeszélje szüle-

immel a piaristákhoz való jelentkezésemet. Tudta nagyon jól, hogy nemcsak ő, de az iskola vezetése, sőt a szüleim is emiatt a „szőnyeg szélén” fognak majd nemsokára magyarázkodni. Ezen a családlátogatáson mesélte el, milyen „rázós” munkával bízták meg. Emlékszem, édesanyám mennyire aggodva kérdezte:

– Hogy fogsz ezzel a feladattal Erzsikém megbirkózni? Ő vidáman, nevetve válaszolt:

– Ne aggodjatok, mindenki meg lesz elégedve.

Számomra az is furcsa volt, hogy más, hasonló szakfelügyelői ellenőrzésekkel ellentétben, az osztályban semmiféle előkészület nem történt. Tudjuk, hogy milyen sokat jelentenek a pedagógusoknak az ilyen látogatások, nemritkán órákig készítik fel – és készítették régen is – diákjaikat az ilyen ellenőrzésekre a tanárok. Jutalmazás, fizetésemelés elmaradása, sőt rossz esetben elbocsátás függhetett egy rosszul sikeredett szakfelügyelői óralátogatástól. Már arra nem emlékszem, hogy mi mindenre szaladt el az idő, viszont osztályfőnökünkől áradtak a legegyszerűbb kérdések. Miért félt az ősember a haláltól, a villámlástól, a mennydörgéstől, hogyan illesztette be az ősember a gondolatvilágába a vadállatokat? Mi majd kiestünk a padból oly lelkesen jelentkeztünk, peregték a kérdések és a válaszok. Igazi modern, kérdve kifejtő, gondolatokat ébresztő óra volt, s amikor kicsöngettek még a görög mitológiához is csak épp, hogy elértünk. Az osztályból kifele menet Erzsébet néni halkán odasúgta, „látod felesleges volt izgulni”. Később elmesélte, hogy mennyire megdicsérték, nemcsak őt, hanem az osztályunkat is. A következő órán már a ballagásra készültünk, így az ember istenhitének további alakulásával én már csak a templomban, no meg a piaristáknál tudtam jobban elmélyedni.

Az ötvenhatos forradalom és szabadságharc nagy hatással volt – mint oly sokunknak – későbbi életemre, pedig akkor mindössze tíz éves voltam, és a nagypolitikából keveset értettem. Mint a diákok döntő többsége, én is kisdobos, majd később úttörő lettem. Nem nagyon volt az embernek választása, nemritkán a szülőket „vették elő”, megpróbálkoztak mindenféle módszerrel, hogyha a gyerek nagyon „kilógott a sorból”. A forradalom leverése után hirtelen megnőtt a hittanra beiratkozottak száma, ami aztán a kádári diktatúra kiteljesedésével fokozatosan csökkent. Hoztak egy rendelkezést, a tanulót hittanra csak adott napon, szigorúan az egyik szülő, az igazgatói irodában írathatja be. Elváltak esetében mindkét szülőnek ott kellett lenni! Ennek lett az eredménye, hogy a felső tagozatból hittanra végül csak ketten maradtunk Balogh Guszti barátommal. Ebből egyenesen következett, éppen

kettőnket nem vettek vissza az úttörők közé. Minket emiatt végig kicsit másként kezeltek, de meg kell mondanom, a tanárok részéről emiatt semmilyen negatív megkülönböztetést nem éreztünk.

(Ezt a diszkriminációt e sorok írója kicsit másképpen élte meg, gimnáziumi továbbtanulásomat szó szerint megakadályozták. Akkoriban minden végzős nyolcadikos diák zárt borítékban vitte az általános iskola „ajánlását”. Szüleimnek jó emberek a tantestületből megsúgták, ne is próbálkozzak gimnáziummal, a papíron az állt: „közéiskolai felvételét nem ajánljuk”. S. L.)

Amikor továbbtanulásom szóba került, szüleim úgy gondolták, szeretnék, ha katolikus gimnáziumban folytatnám tanulmányaimat. Akkor Magyarországon mindössze hat katolikus fiúgimnázium létezett. Nagy választék tehát nem volt, s mivel anyuék nem akarták, hogy kollégista legyek, csak a Mikszáth téri Piarista Gimnázium adódott lehetőségnek. Ehhez azonban nem akármilyen akadályokat kellett előbb elhárítani. Sejtettük, hogy az általános iskolában ezzel az ötletünkkel nem leszünk valami népszerűek, az igazgatónak, az osztályfőnöknek, meg még ki tudja milyen pártkorifeusnak döntésünkkel nagyon kellemetlen órákat, napokat szerezhetünk. Az is nyilvánvaló volt, hogy ha a piaristákhoz nem vesznek fel, akkor ezzel elveszíthetem egy színvonalas iskolába való felvételi esélyemet. Erre azonban a katolikus iskolák kitaláltak egy ötletes, áthidaló megoldást. A felvételiket még a normális felvételi eljárásoknál jóval előbb, ősszel megcsinálták. Ha valakit elutasítottak, akkor még bőven maradt ideje, hogy máshova jelentkezzen. Viszont az egyházi iskoláknak minden évben szigorúan csak két osztály indítására adtak engedélyt, emiatt hatalmas volt a túljelentkezés. Ha valaki jó tanuló volt az nem volt elég a felvételhez, nem ártott egy kis további „hát-szél”, további „támogatás”. Plébánosunk Ormai Guszti atya az egyik leglelkesebb ministránsának természetesen boldogan adott meleg hangú ajánló sorokat. Erzsébet néni szintén megpróbált segíteni, mivel egyik ismerőse (vagy rokona?) Ohmacht Nándor piarista atya volt. Nándi atya a renden belül akkoriban nagy tekintéllyel bírt, a Kalazancium rendház házfőnöke, a hittankönyvek egyházi cenzora, valamint a Hittanárok Egyesületének alelnökeként nagyon bízunk segítségében. Biztosan nem tudhatom, de a tanulmányi eredményeimhez minden valószínűség szerint hozzásegítettek ezek a papi ajánlások. Nemsokára megkaptuk az értesítést, felvételt nyertem a piaristákhoz. Ezek után, amikor januárban beadtuk az általános iskolában a felvételi lapot, kitört a botrány. Elsőnek osztályfőnökömet kezdték el puhítani. Szegény kétségbeesésében ijedten magyarázkodott:

– Igazgató elvtárs, én mindent megpróbáltam, de Gábor szüleit képtelen voltam lebeszélni. Erzsi néni ezért egy „rossz pontot” bizonyára kaphatott. *(Az igazgatónak, valamint a többi párttag tanárnak halvány fogalma sem volt arról, hogy én már fel vagyok véve.)* Osztályfőnököm után következett szüleim „megdolgozása”. Édesanyám ment be az igazgatóhoz, aki azonnal a kettős nevelés már ismert strófáit kezdte skandálni. Anyu ügyesen visszafordította a „direktor elvtárs” vádjait és megmagyarázta, szerinte a kettős nevelés valóban nagyon helytelen, de az otthonin ők – mármint a szüleim – nem óhajtanak változtatni, a kettős nevelés megakadályozásának egyetlen módja, ha fiúkat egyházi iskolába íratják. Erre nem lehetett mit válaszolni, igazgatóm nem mondhatta: „anyuka akkor holnaptól Ön legyen ateista, kommunista”. Megjegyzem tanárain többségén nem láttam semmilyen reakciót, mindössze az egyik fenyegetett meg, hogy:

– Fiacskám, úgy lerontom a jegyeidet, hogy ezután biztosan nem fognak felvenni. *(Szegény elvtárs, ő sem tudta, hogy már felvettek a gimnáziumba, s éppen az ilyen reakciókra készültek fel azzal, hogy a piarok csak a félévi bizonyítványt nézték. A bukást ellenben minden felvettnek el kellett kerülni.)* Ennek tudatában különösebben nem érdekelt a tanár „úr” fenyegetése, ami – mint kiderült – pusztán ijesztgetés volt, s amit az év végén persze nem váltott be.

Életem során sokszor éreztem a Gondviselés irányítását, de minden bizonnyal az egyik legfontosabb „ténykedése” volt, hogy a „Budapesti Piarista Gimnáziumba” vezérelt. Visszagondolva őszinte hálával tartozom Alma Materemnek, tanárainak, nevelőimnek. Diákként az ember sokszor nem érzi, nem látja, hogy neki mi a jó, emiatt, mint lázadó kamasz, sokszor berzenkedik. Jómagam is nehezen szoktam meg az iskola nagyobb fegyelmét, a szigorúbb nevelést, a magasabb tanulmányi követelményeket. Már a kezdet is meglepő volt. Akkoriban az iskolákban az volt az általános gyakorlat, hogy az első tanítási napon a három osztályfőnöki órán elmondták, mi mindent kell beszerezni, füzeteket, könyveket, térképet, festéket stb. A piaroknál augusztus végén kaptunk egy értesítést, hogy mikor és hol lehet felvenni a tankönyveket, füzeteket és menyiért. Minden beszerzést a gimnázium intézett. *(A tankönyvekkel ma már mindenütt így csinálják, a piaristák megelőzték korukat fél évszázaddal. S. L.)*

Néhány tanárunk egészen új dolgokkal lepett meg minket. Például Pogány tanár úr matematikából az első órán már dolgozatot íratott. Ma már tudom, ő ezt felmérő dolgozatnak szánta, elsősorban neki kellett segítség, hogy tudja, diákjai milyen szinten állnak a matematika tudományának elsá-

játításában. Később bizonyára tapasztalta azt a hatalmas fejlődést, amit munkája eredményezett.

Sokszor hallottuk iskolánkban a szállóigévé vált mondatot:

„Nem félünk az életharctól, van vitéz fegyverünk,
Erős hitünk, tudományunk, hazaszeretünk!”

Gimnáziumi éveimből sok tanáromról számtalan érdekes történetet mesélhetnék, én azonban most két nem akármilyen emberrel való találkozást említeném. Az egyik Sík Sándor, a rend magyarországi tartományfőnöke, bár mi mindig rendfőnöknek tekintettük. *(Azokban az években, Rómában a rend generálisa – rendfőnöke – éppen a magyar Tomek Vince volt.)*

A tartományfőnök, bár származása szerint zsidónak minősült, nem volt zsidó identitású, sokkal inkább magyar azonosságtudattal rendelkezett. A zsidótörvények ellenére „mentesített piarista professzorként” élte túl a vézskorszakot. Őt – Endre öccsével együtt – katolikusnak keresztelték, ugyanis jóval gyermekeik születése előtt a szülők kikeresztelkedtek. Mindkét testvér a Váci piaristáknál volt novícius, de Endre hamarosan otthagyta a rendet majd az orosz hadifogságban kommunista tanokkal kezdett szimpatizálni. Sík Sándort kora fiatalságától az irodalom érdekelte, annak szinte minden ágával foglalkozott. Az igen tehetséges költőt, műfordítót, irodalomtörténészt 1929-ben nevezték ki a szegedi egyetem II. számú Magyar Irodalomtörténeti Tanszék professzorának. Verseskötetei, műfordításai a II. világháború előtt igen népszerűvé tették. Radnóti Miklóst, a költőt 1943-ban a budapesti Szent István-bazilikában ő keresztelte meg. A háború után – az elsők között – Kossuth-díjjal jutalmazták, és a Tudományos Akadémia soraiba választották. *(Az első Kossuth-díjakat 1948-ban osztották.)* Bizonyára azt várták tőle, hogy hamarosan otthagyja a rendet. Mivel nem lépett ki, a Kossuth-díjat már nem tudták elvenni tőle, de az Akadémiából – klerikálisnak minősítve – hamarosan kizárták. Számomra máig foglalkoztat, miként történhet, hogy két testvér a politika ennyire ellentétes oldalára kerül. Nagyon kellemetlen lehetett ez mindkettőjüknek, egy piarista vezető szerzetes és a Rákosi rezsim washingtoni nagykövete, meghatalmazott miniszter, sőt a Kádár rendszer alatt külügyminiszter. Évente állítólag mindössze egyszer találkoztak. Mindig karácsony előtt jelent meg egy fekete luxusautó a Mikszáth téren és jólöltözött úr jelentkezett a rendház portáján. Csomagot szorongatott a kezében, ezt hozta bátyjának ajándékkul. A kommunista politikus keveset tartózkodott az épületben, s hogy miről beszélgettek, annak csak a volt magyar elhárítás lenne a megmondhatója. A rendszerváltozás után

ugyanis az épületben számtalan lehallgató berendezést találtak, a felújítást végző munkások.

A nagy tekintélyű „rendfőnök” úrral sokszor találkoztam. Végtelenül közvetlen, aranyos embernek ismertem meg, iskolai rendezvényeken előfordult, hogy saját verseit mondta el nekünk. Nem szavalt – mint kortársa Mécs László – csak elmondta, de neki ez így állt jól. Reggelente az iskola kápolnájában misézett. A ministránsait osztályonként forgószínpadszerűen osztották be. Háromszázan jártunk a piarba, s emiatt sajnos rám sohasem került sor, amit ma nagyon sajnálok. *(Természetesen más atyáknál sokszor ministráltam, hiszen a kápolnában tizennégy mellékoltárnál szinte mindig volt reggeli mise, ugyanis akkor még sok szerzetes élt a rendházban.)* Szakköri előadásokon, vagy ha az énekkar adott elő műsort, amíg egészsége engedte, a rendfőnök általában megjelent. Emlékezetes pillanatként éltem meg, amikor Kodály Zoltán 80. születésnapját ünnepeltük Patrona Hungariae Gimnáziumban. A díszteremben találkoztak és láttam, ahogy a két Kosuth-díjas őszinte örömmel fogadta a másikat. Az ősz szakállú, szálegeyenes zenészóriás hosszan szorongatta rendfőnökünk kezét.

Az egyik próbára karnagyunk Maklári Lajos – akit többnyire a háta mögött csak „Makesz”-nak nevezünk – nagy köteg kottával érkezett. Lelkesen újságolta: „Nemsokára lesz Kodály tanár úr nyolcvanadik születésnapja, és a két budapesti katolikus iskola – a Patrona Hungariae leányiskola és mi – közös hangversennyel köszöntjük őt.” Erre az alkalomra mi piaristák, Kodály 150. Genfi zsoltárával készültünk, ami egyben magyarországi ősbemutatónak számított. Makesz külön kihangsúlyozta: „Ennek nagyon szépnek kell sikerülni, mert mint értesültem róla, a Tanár úr ezt a szerzeményét a Budapesti Piarista Gimnáziumnak ajánlotta.”

Elkezdtük a próbákat, és sok munkával, szép lassan megtanultuk a darabot, a négyszólamú férfikarra írt kórusművet. Azonban ahogy közeledett az előadás napja, egyre rosszabbul szólt a kórus, karnagyunk szerint csapnivaló volt, amit műveltünk. Nem énekeltünk hamisan, mégis úgy éreztük, hogy egészségében pocsek. Abban reménykedtünk, majd csak alakul, de hiába próbáltunk egyre többet semmivel sem lett jobb. Így érkezett el az előadás napja. A Patrona dísztermében volt a hangverseny, mert nekünk, piaristáknak, még egy nagyobbacska termünk sem akadt a Mikszáth téren. A műsor előtt annak rendje és módja szerint „beskáláztunk” és Makesz még egy utolsó próbát vezényelt. Hát, ha lehet fokozni, ilyen rosszul még sose ment, kicsit hamisan énekeltünk – ami eddig soha – késve léptek be a szólamok, nem folytatom. Siralmas volt. Szerintem Makesz már sírni szeretett volna,

de erőt vett magán, legyintett, kiment a próbateremből, és legközelebb csak akkor láttuk, amikor vonultunk ki a színpadra. Szépen fegyelmezetten mentünk, mert ha már az éneklés nem megy, legalább a bevonulás legyen méltó az előadáshoz. Velünk szemben, az első sorban ült a Mester, 22 éves roppant csinos feleségével, Saroltával. Mellettük ült rendfőnökünk, aki halkán beszélgetett Kodállal. A terem zsúfolásig megtöltötték tanáraink, valamint a megjelent szülők. Makes fellépett a dobogóra – ilyen idegesnek még sohasem láttam – és megadta a hangokat a szólamoknak. Halálos csend lett a teremben, a légy zümmögését hallani lehetett. A megadott hangokat visszaénekelni sohasem volt szabad, „jegyezd meg fejben”, így szólt a parancs. Makes beintette a kezdést, megszólalt kórusunk. Aki kórusban már énekelt jól tudja, belülről ritkán hallani, hogy jól intonál-e a kórus, ennek ellenére mi már a harmadik ütemnél éreztük, ilyen jól még sohasem ment. Végig a karnagyunkat néztük, le sem vettük a szemünket róla, még a kottába sem engedte nagyon, hogy belepillantsunk. Makes jelszavát soha nem felejttem: „Tűzoltó urak, ne kottából, szívből!”

Végig élveztük az éneklést, mindannyian éreztük, ilyen jól még sohasem ment. A mi középiskolás kórusunkhoz mérten hibátlan volt. Amikor a karnagyunk leintette a kórust, s levettük a szemünket róla, azt láttuk, hogy az idős zeneszerző zsebkendőjével a szemét törölgeti, míg rendfőnökünk mosolyogva integet. Felcsattant a taps. Kodály felállt, odajött a színpadhoz s csak annyit mondott: „Köszönöm fiúk! Aztán olyan fegyelmezetten, ahogy felmentünk, visszamentünk a próbaterembe. A szokáshoz híven „énekrendben” csendben megálltunk. Makes tanár úr elénk állt, és könnyes szemmel csak annyit mondott:

– Uraim, maguk le vannak ejtve – és kivonult a teremből.

Azt hiszem gimnáziumi éveim alatt kevés szebb elismerést kaptam, sőt talán még később sem.

Kodály Zoltánhoz fűződik még a következő történet. Az egyházi iskolák a múlt század közepén, mint tudjuk, nem voltak anyagilag „elkényeztetve”. A diákok után megkapták a kötelező támogatást, de a felújításokra hol jutott, hol nem, de inkább nem. Emiatt a folyosók és a tantermek falai – fiúgimnáziumról van szó – néha elég siralmas állapotban voltak. A Psalmus Hungaricus szerzője, aki valamiért nagyon szerette a szerzetesrendet, megkérdezte egyszer:

– Mondják miért ilyen koszosak a falak? Amikor megtudta, hogy évek óta nem kap az iskola felújításra egy fillért sem, halkán csak annyit mondott:

– Sándor, (így szólította a Kossuth-díjas a Kossuth-díjas barátját) kérek, festesd ki az épületet, és küldjed el a számlát. Hogy igaz-e a történet vagy sem, arra nem vennék mérget, de igen jellemző a nagy zeneköltő és a szerzetesrend, valamint a két ember kapcsolatára.

Az elsős tanterem közvetlenül a kápolna bejárata mellett volt. Az előtte lévő folyosórészen tartózkodtunk szünetekben, különösen akkor, ha nem volt olyan jó idő, hogy lemehettünk levegőzni az udvarra. Egy alkalommal – esős őszi idő lehetett – mi önfeledten futkároztunk a folyosón. Éppen a kápolna ajtajában rohantam, amikor összeütköztem a kilépő rendfőnök úrral. Aki ismerte őt, tudja, aprótermetű, vékony ember volt én pedig már akkor sem voltam egy cingár fickó. A kettőnk közötti 20 kilogramm súlykülönbség, valamint a lendület miatt szegényt úgy fellöktem, hogy mint egy béka terült el a földön. Nosza, azonnal többen is ugrottak, hogy felsegítsék, a meglepetéstől még fel sem ocsúdó embert. Pillanat alatt kis csődület támadt, ott termett a folyosófelügyelő tanár és forgó szemekkel vészjóslóan kérdezte: Kiiii volt az? Ijedten jelentkeztem, de mielőtt szólni tudtam volna, Sík Sándor megelőzött:

– Tanár úr, hagyja, én voltam a hibás, nem figyeltem, elé léptem. Nincs semmi baj, felejtjük el az egészet. Aztán hozzám fordult, megáldott, és nyugodt léptekkel indult a dolgára tovább. Megvallom kicsit idegeskedtem, mi lesz később, nem lesz-e a „balesetnek” következménye. Nem lett. Csak később értettem meg, hogy a szerzetesi hierarchiában az engedelmesség alapvető követelmény. Márpedig ha a rendfőnök azt mondta, felejtjük el, akkor az el is lett felejtve. Én nem voltam és nem lettem szerzetes, én nem felejtettem el. Isten áldja meg haló porában is a rendfőnök atyát.

Hatvanháromban az iskolakezdekskor hallottuk, hogy már nagyon beteg. Amikor sorosak lettünk a ministrálásnál ő már nem misézett. Karosszékből hozták le a sekrestyébe, reverendában ült, de felkelni már nem tudott. Onnan hallgatta a misét, és a celebráns áldoztatta meg. Nem vitette ki magát a szentélybe soha. Aztán kórházba került, és az egyik vasárnapi szentmisén jelentették be, hogy meghalt. A halálos ágyán, amikor még tudatánál volt, újságolták neki, hogy az Áldás című verseskötetét – hosszas huzavona után – a kommunista cenzúra végre engedélyezte.

A szerzetesrend és a magyar költészet nagy halottjának temetése a hatalomnak komoly problémát jelentett. A Farkasréti temetőben megjelent a gimnázium teljes tantestülete illetve diáksága. A Kossuth-díjas költőt, különösen testvére, a kommunista nyugalmazott külügyminiszter, a Béke Világtanács tagja miatt állami pompával szerették volna eltemetni. Emiatt a

rendfőnökünknek két temetése volt. Meg kell mondanom, hogy ez akkorig bevette gyakorlatnak számított, a „híres embert” előbb polgári szertartással eltemették, majd otthagyták a koporsót, hogy az Egyház is végezze el a ceremóniát. Itt csak az volt a probléma, hogy jelen esetben a közel ötszáz fős gyászoló sereg, mind az egyházi szertartásra várt. *(A Kerepesi temetőbe hivatalosan be sem engedtek sokáig papot – a szertartást végző lelkész ott a sírok között „sutyiban” öltözött át, amíg a sírásók jóindulatúan becsukták a szemüket.)*

Rendfőnökünk ravatalánál megtörtént tehát az állami protokoll, az elvtársak csendben elvonultak – csak az elhunyt öccse Endre, és unokaöccse Sík Igor a televízió operatőre maradt ott. Megkezdődhetett az egyházi szertartás. Ekkor vonultunk fel mi tanulók és az énekkar. Sajnos fél évszázad elmúltával akárhogy próbálom visszaidézni, nem emlékszem mit énekelünk, de az biztos, hogy egy előre megírt „forgatókönyv” szerint ment a szertartás. A sírnál valamilyen klasszikus egyházi művet kellett volna énekelnünk, de amikor a koporsót kezdték lassan leengedni a sírba, Maklári tanár úr hirtelen megfordult, és könnyeivel küszködve csak annyit mondott: Fiúk, a Himnuszt! Ekkor a közel száztagú fiúkórus énekelni kezdte nemzeti imádságunkat. Arra határozottan emlékszem, hogy ekkor a politikus testvér zokogva borult a mellé álló fia nyakába. Méltón búcsúztattuk a huszadik század egyik legnagyobb papköltőjét.

Aztán felgyorsultak az események. Következő tanévben jött érettségim. Az igazsághoz tartozik, hogy amikor az általánosból a piaristákhoz kerültem, bizony komoly tanulmányi nehézségeim adódtak. Becsúszott számtalan rossz jegy és a bizonyítványomban közepesek éktelenkedtek. Pogány tanár úr tantárgyára otthon nemritkán két-három órát készültem, hogy minél jobb érdemjegyeket szerezzek. Viszont a negyedik tanév végére annyira belelendültem, hogy jeles tanuló lettem. Egyetemre, magyar-könyvtár szakra adtam be a felvételi kérelmemet, de a piaristáktól pedagógus pályára – a rendszerváltás előtt – alig volt esélye egy jelentkezőknek, így az IBUSZ-nál pályáztam meg állást, oda aztán sikerült elhelyezkednem. Akkoriban az IBUSZ volt a legnagyobb utazási vállalat, 3600 dolgozót foglalkoztattak. A vezetőség tele volt „jó káderral”, valamikori régi ÁVO-sok gyülekezőhelyeként híresült el. A Keleti pályaudvari éjjel-nappal nyitva tartó irodába helyeztek. Szerettem ott dolgozni, jó munkabeosztásunk volt, 12 óra munka után, 24 óra volt szabad. Nemcsak azért emlékezetes számomra a Keleti, mert ez volt az első munkahelyem – és egyben az utolsó is – hanem mert itt ismertem meg feleségemet, Ilit, aki szintén itt dolgozott.

Azonban én sem kerülhettem el az akkor, majd mindenki által megtapasztalt pressziót:

– Madaras elvtárs lépj be te is a KISZ-be, környékeztek meg nap, mint nap. Hiába magyaráztam, hogy a piaristáknál ezt megúsztam, most már talán mégsem kéne belépnem, csak nem tágítottak. A főnököm – egyébként igen rendes ember – a végén már könyörgött, „Gyerekek legalább a KISZ bélyeget vegyétek meg, szégyenemre ne maradjon a nyakamon. Amikor még ez sem segített, akkor azzal kezdett puhítani minket:

– Aki megveszi az egész évre szóló bélyeget, annak aláírom a nyári szabadságolását. – Nem emlékszem pontosan – talán havi 8 forint lehetett – ez hatott, mindannyian befizettük a bélyegpénzt és ezzel a dolog el volt borbánálva. 1967-ben Kerényi Gabi, volt ministránstársam, meghívott diploma-koncertjére, Miskolcra. Ormai atya, valamint Bencsik Pista barátom is velünk tartott. Ekkor már Ilinek komolyan udvaroltam, ezért őt is elhívtam. Amikor hazaértünk Guszti atya lakonikusan csak annyit mondott:

– Gábor, elveheted feleségül.

Kevesen élhetnek Albertfalván, akik plébánosi biztatásra vezették oltár elé választottjukat. 1967 szeptemberében volt az esküvőnk, ugyanebben az esztendőben kerültem az IBUSZ-központba ügyvitelszervező, rendszergazda beosztásba. Itt már nem a KISZ-be hanem egyenesen a pártba csalogattak, de mivel több társadalmi munkát végeztem, nagy nehezen „leszálltak rólam” és nem piszkáltak többet. Ellenben a továbbtanulást magam is szorgalmaztam, nem csak főnökeim. A „gulyáskommunizmus” kiteljesedése, no meg az érettségi óta eltelt évek miatt, már nem vették olyan szigorúan piarista előéletemet, ezért jelentkeztem a Közgazdasági Egyetem esti tagozatára. Fiatal házaspár éveimben végeztem el az egyetemet. Mint volt tanár tudod, egyáltalán nem könnyű napközben dolgozni, este tanulni. Közben megszületett Enikő lányunk és Attila fiunk, akik azóta már felnőttek. Enikőnél három, Attilánál két unoka teszi szebbé hétköznapjainkat. Attila viszi tovább az „egyházi vonalat”, ugyanis felszentelt diakónus és a bencés rendhez tartozó Szent Benedek Gimnázium és Szakképző Iskola főigazgató-helyettese. 1984-ben neveztek ki az IBUSZ számítógépközpont vezetőjének, a management tagjának ebben a beosztásban dolgoztam egészen a cég privatizációjáig. A rendszerváltozástól kezdve folyamatosan szervezték ki a vállalat alól a kisebb szervezeteket, mindaddig, amíg egy mindössze hatszáz fős kis társasággá nem zsugorodott a valamikori nagyvállalat. A valaha majdnem monopolhelyzetben lévő IBUSZ mellett napjainkban megszámlálhatatlan kis és közepes utazási iroda végzi a ki- és beutazásokat. Azonban háromezer főt foglalkoztató hatalmas

cég már valószínűleg többé nemigen lesz köztük. Kilenc évvel ezelőtt mentem nyugdíjba, azóta az Albertfalvi Keresztény Társaskör nyugdíjas klubját vezetem, és amíg erőm engedi, szolgálom egyházamat.

* * *

Eddig Gábor története, amiben látszólag nincs semmi különös. Egy olyan ember életét ismerhettük meg, aki megélt a Rákosi és Kádár rendszert, a forradalmat, s a rendszerváltozást. A hatvanötön felüliekre azonban ez majd mindenkire elmondható. Amiért mégis tollat fogott a krónikás az nem más, mint az a rendkívüli hűség, ami őt az albertfalvi katolikus egyházközséghez köti. Még alig tud írni, olvasni, amikor templomunkban már rendszeresen ministrál. Huszonhét évesen bevásztják a templom képviselőtestületébe, aminek 42 éven keresztül, napjainkig tagja, közben 15 éven át a testület elnöke. Plébánosa ajánlására 1989 karácsonyától áldoztatási engedélyt kap. A vasárnapi miséken, valamint mozgásukban korlátozott, ágyhoz kötött albertfalviaknak viszi házhoz az Oltáriszentséget. Különös, hogy e sorok írójával templomunkban mégiscsak gyermekkori ministrálásaink, nagy ünnepi misék, valamint képviselőtestületi ülések során találkozott. Ennek oka, hogy Gábor, gimnáziumi tanulmányai óta korai kelő, emiatt ő rendszerint a kora reggeli misékre jár. *(Most bizonytalan vagyok, hogy mennyire fogja megzavarni az új miserend „biológiai” óráját, mivel a reggeli misét fél órával későbbre tették.)* Bevallom, képtelen lennék minden vasárnap hajnalban kelni, ami nála már régóta természetes, életének része. Amióta nyugdíjas – és amikor mise van templomunkban – minden alkalommal szentmisén vesz részt. Hangjában szomorúságot hallok, amikor azt meséli, bizony régen az ilyen hajnali miséken még több ministráns is szolgált, napjainkban pedig előfordul, hogy egy se. Ilyenkor Gábor, a 70 felé közeledő veterán ministráns, kénytelen beugrani. Nem gondolnám, hogy él ma valaki szűkebb hazámban Albertfalván, aki több mint hat évtizeden keresztül ilyen kitartóan szolgált az oltár mellett.

Mióta mindketten „hajlottabb korba” léptünk, és a feleségeink valamiért nem tudnak – vagy nem akarnak – főzni, sűrűbben futunk össze. Ilyenkor együtt állunk a Retro kifőzde pultjánál és mustráljuk a választékot. Gábor szatyrában műanyag dobozok vannak, ezekben viszi haza maguknak az ebédet. Búcsúzáskor régi ismerősként rendszerint jól megalapogatjuk egymást. Akkor szinte biztosan találkozunk, amikor a Retro szakácsa, borjú-,

netán őzpörköltet készít. Szeretném remélni, hogy még nagyon sokáig fogjuk Gáborékkal ebédkor az őzpörkölt sűrű szaftját friss kenyérral tunkolni.

Lejegyezte: *Sümegh László*

AKTK kirándulás Balassagyarmatra és Szécsénybe 2015. szeptember 5.

Újra itt a szeptember, amikor az AKTK Döngicsélő Nyugdíjas Klubja évek óta kirándulást szervez a hónap első szombatján. Idén úti célunk Balassagyarmat, ill. Szécsény volt.

A szokásosnál korábbi indulás és a hajnal óta tartó eső jelentett számunkra próbatételt, de azért a tervezett időben elindulhattunk. Utunk elején imádsággal kértük az Égiek áldását. Balassagyarmat felé vettük az irányt, ahol csatlakozott hozzánk idegenvezetőnk, Majdán Béla. Ezután Szécsénybe igyekeztünk, mert a Ferences Kolostor és Templom megtekintésére csak így nyílt lehetőségünk. Itt Ocsovai János, a ferences rendház gondnoka kalauzolt bennünket.

Ismertette az itteni ferencesek történetét, majd bemutatta a templomot, amely a rendháznál később épült. Titulusa: Urunk színeváltozása. Erre a szentélyt és a templomhajót elválasztó diadalív közepén található festmény utal. A főoltár 1738-ban készült, Jézus és az emmauszi tanítványok láthatóak az oltárképen. A templom barokk oltárait fából faragták, részben ferences testvérek, közöttük Spiegel Márton. Az ő munkája a templom orgonaszekrénye is.

A mellékoltárok Szent Ferenc, Szent Antal, a Fájdalmas Szűz és Szent József tiszteletére készültek. A diadalíven a bal oldalon a magyar szentek, jobb oldalon a ferences szentek alakjai láthatóak. A három mennyezeti kép a fő katolikus ünnepeket – karácsony, húsvét és pünkösd – jelenítik meg. A szentélyben még látható a két fából faragott és képekkel díszített stallum. Megtekintettük még a sekrestyét, amelynek a közepén lévő nyolcszögletű pillér tartja a gótikus csillagboltozatot. Igen értékes az itt található tölgyfából faragott sekrestye-szekrény, amely szintén Spiegel Márton munkája.

A kolostor emeletén található a Rákóczi-terem, amelyben a hagyomány szerint az 1705-ös országgyűlés idején a fejedelem aludt.

A kolostor folyosójának falán lévő keresztúti állomásokat általános iskolások készítették természetes anyagokból.

Szécsényből visszautaztunk Balassagyarmatra. A város az Ipoly partján fekszik, határváros. A „Legbátrabb Város” címet kapta, mivel a város önkénteseiből álló csapat 1919. január 29-én kiverte a megszálló cseh helyőrséget az Ipoly túlsópartjáig. Ezt a tényt emléktábla örökíti meg. A városhoz számos ismert személy köthető, így Madách Imre, Mikszáth Kálmán, Rózsavölgyi Márk is.

Először a Palóc Múzeumot látogattuk meg, amely a Magyar Nemzeti Múzeumhoz tartozik. Itt láthattuk a palóc élet jellegzetes emlékeit „bölcsőtől a sírig”. Megcsodálhattuk a mindennapi használati tárgyakat, eszközöket, illetve az erre a vidékre jellemző népviseletet a felöltöztetett életnagyságú alakok által megjelenítve. Meglepő volt számunkra, hogy az egymáshoz közeli települések népviselete is mennyire eltérő.

Délre járt az idő, amikor eljutottunk a Szentháromság-templomhoz, ahol Csák András káplán fogadott bennünket. A műemlék jellegű barokk templom 1740–46 között épült.

A templom egyik mellékoltára a Szt. Felicián oltár, amelyre a szent terem-ereklyéje került üveggoporsóban. Ezt az ereklyét XIII. Kelemen pápa ajándékozta a templom részére. Egy másik oltárt Szent Anna tiszteletére szenteltek, akinek nagy kultusza van a városban élők között. Minden évben jeles esemény a Szent Anna-búcsú. A közelgő Mária ünnepre tekintettel énekekkel köszöntöttük Égi Édesanyánkat. A templom külső falán látható a Mindszenty József bíboros látogatásának emléket állító dombormű.

A sok látnivaló után következett az ebéd. A Dolce Vita étteremben jó étvágygal fogyasztottuk el a helyi jellegzetességnek számító palóc gulyáslevest és a finom fánkot.

Az ebédet követően Mohorára mentünk, ahol megtekintettük a Tolnay Klári Emlékházban a művésznő tiszteletére rendezett gyűjteményt. Láthattuk személyes tárgyait gyerekkorától egészen az utolsó szerepeiig, többek között színpadi ruháit, családi ereklyéket és a Tolnay család 125 éves zongoráját is. Életét több mint 300 fotón keresztül mutatja be a gyűjtemény. Tolnay Klári Mohorán töltötte gyermekkorát, ezért nyílt itt ez az emlékház.

A mohorai kitérő után visszaindultunk Balassagyarmat felé, ahol még megtekintettük a város korábban itt élt zsidó közösségének emléket állító Ipoly-menti Zsidó Gyűjteményt, melynek létrejöttében komoly része van idegenvezetőnknek, Majdán Bélának. Ő mutatta be az itt látható fotók segítségével, hogy a városban volt Közép-Európa második legnagyobb zsinagóga.

gógája, mivel a város lakosságának közel negyven százaléka volt zsidó. Az elhurcoltatás után mindössze 136-an tértek vissza. Akkor ez az épület imaházként működött.

Lassan indulnunk kellett hazafelé. Megköszöntük idegenvezetőnknek, hogy ennyi új ismerettel gazdagodhattunk a nap folyamán. Ismét megtapasztalhattuk, hogy bárhová visz utunk, a helyi emberek mennyire szeretik és ismerik településük történetét és értékeit, és igyekeznek tudásukból minél többet átadni a hozzájuk érkező vendégeknek.

Indulás előtt értesültünk róla, hogy autóbuszunk „gyengélkedik”. Már odafelé is nehezen vette az emelkedőket. Gépkocsivezetőnk már a déli órákban kért cserebuszt. Azért elindultunk. Útközben gyönyörködhattunk a hegyek által nyújtott gyönyörű tájban, mivel napközben már az idő is megjavult, időnként a Nap is kisütött. Egyszer csak megállt járművünk. Szerencsére olyan helyen, ahol a rövid idő után megérkező cserebusz is meg tudott fordulni. Átszálltunk a másik buszba és most bár némi késéssel ugyan, de zavartalanul folytathattuk utunkat Albertfalva felé. Annak örülhettünk, hogy ez a probléma nem az oda-úton történt, mert akkor nem tudtuk volna időben teljesíteni a tervezett programot.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani elsősorban Madaras Gábornak és feleségének, Ilikének fáradozásukért, mellyel ilyen gazdag programot állítottak össze és megszervezték, hogy mindenki és minden a rendelkezésünkre álljon a nap folyamán.

Bertus Jánosné

Mahunka Imre

A párizsi világkiállítás aranyérmese

115 éve, 1900-at írtak akkor, amikor a párizsi világkiállításról az iparosok között két faiparos is aranyéremmel tért vissza. Nevezetesen az orosházi születésű Thék Endre és az albertfalvi Mahunka Imre. Mindketten nagyobb műhellyel rendelkező asztalosok, vagy, ahogy akkor nevezték, bútorgyárosok voltak.

Most természetesen Albertfalva szülöttéről van szó, akinek szobra mellett rójuk le tiszteletünket. Mahunka Imre albertfalvi asztalos családba született. Segédként megjárta Nyugat-Európát; Londont, Párizst, Münchent,

ahonnan gazdag tapasztalatokkal tért haza. Műhelyt nyitott a pesti Józsefvárosban, amelyet bútorgyárrá fejlesztett. Maga a gyár a Német utca, József utca, Rigó utca által határolt épülettömbben működött. A Német utcai fronton nyitott több helyiségből álló mintatermet, ahol a gyárában készült bútorokat, berendezési tárgyakat állította ki. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy az 1977 és 1980 közötti években, véletlenül éppen ebben az épületben dolgoztam, a Bútoripari Tervező Iroda mérnökeként.)

Az 1900-as párizsi világkiállításon Mahunka a magyar történelmi pavilon Épületdíszítés és lakberendezés kiállítás installációjának kivitelezésében vett részt. A Faragó Ödön által tervezett, zöld mirtuszágakkal díszített cseresznyefa hálósoba bútort állította ki, és nyert ezzel aranyérmet. Az 1902. évi torinói világkiállításon pedig Horti Pál által tervezett ebédlő-berendezéssel jelent meg.

A század elején 50 fővel dolgozó „Mahunka Imre Bútorgyár” minőségi termékei országosan is ismertté, elismertté váltak akkoron. Mahunka részt vett többek között az Országház, az Igazságügyi Palota – ma Központi Kerületi Bíróság – faipari munkáinak készítésében. Ez utóbbi tárgyalótermének tölgyfa bútorzatát készítette el. Bútorai a távoli Mexikóba is eljutottak.

Mahunka Imrét nemcsak, mint jó szakembert, hanem mint közéleti személyiséget is ismerték: képviselője volt a nemzetgyűlésnek (ma úgy mondanánk az országgyűlésnek), tagja, sőt vezetője volt több bizottságnak, és amit Önök az albertfalviak jól ismernek, alapítója volt az albertfalvi plébánia templomának azzal, hogy végrendeletében jelentős összeget hagyott a templom építésére.

Térjünk most vissza a bronz szoborcsoportra, amely Mahunka Imrét és feleségét Kovács Adélt örökítette meg. Alkotója nem más, mint az elmúlt század egyik legnagyobb szobrászművésze, a zalai származású Kisfaludi Stróbl Zsigmond. A Mahunka szoborcsoport megtalálását a lokálpatrióta dr. Máté Róbert főorvos úrnak köszönhetjük, amit, valamint a szobornak ide a térre helyezésének kalandos történetét Sümegh László, „Albertfalva krónikása” könyvében megörökített.

Tisztelet illeti a helyi Önkormányzatot a szoborcsoport felújításában és elhelyezésében nyújtott támogatásért. Meg kell említenem Beleznay Andor – most már nyugdíjas – múzeum igazgatót, aki a szomszéd utcában megtekinthető Albertfalvi Helytörténeti Gyűjteményben Mahunka Imre emlékszobát rendezett be, amelybe az Önkormányzat Mahunka gyártmányú komplett hálósobát vásárolt. A százéves szobabútor ma is változatlan fény-

nyel csillog, hirdetve – s rászegezett réztáblával igazolva – készítőjének, a Mahunka Bútorgyárnak nevét.

Mint a hazai faipar története kutatójának és leírójának, külön örömmre szolgál, hogy Mahunka Imre életéről és munkásságáról emlékfüzet, ill. könyv készül, a Faipari Tudományos Egyesületben szerkesztett, a „Fafeldolgozás nagyjai sorozat” keretében.

Mahunka Imre munkássága, bútorgyárának termékei továbbra is velünk élnek, és rá emlékeztet bennünket eme szoborcsoport is.

Rövid koszorúzási beszédemet hadd zárjam a költő szavaival:

„Nemcsak az élőkkel vagyunk együtt,
Velünk élnek azok is,
Akik messze vannak, akik eltávoztak.”

dr. Tóth Sándor

„Európai demokratikus szerepvállalás és polgári részvétel” testvérvárosi konferencia

Újbuda egyik testvérvárosa, a horvátországi Trogir az Európai Unió finanszírozásával testvérvárosi konferenciát szervezett 2015. szeptember 3. és 8. között. Kerületünk küldöttsége mellett a találkozón képviseltette magát Trogir két másik testvérvárosa is: Prága 5. kerülete (Csehország) és Vaterstetten (Németország).

Magyarországról összesen 36-an mentünk a találkozó első négy napjára. Az Önkormányzat munkatársai (11 fő), valamint az Újbudai Humánszolgáltató Központ és az Újbuda Prizma dolgozói mellé meghívták a kerület civil szervezeteinek és egyesületeinek képviselőit is. Én az Albertfalvi Keresztény Társas Kört képviseltem, az AKTK-hoz hasonló egyesületek közül a Szentimrevárosi Egyesület, a Karolina Egyesület és az Őrmezői Mórús Szent Tamás Egyesület delegáltja volt jelen.

Megismerhettük a Kulturális Tizenegy Egyesület vezetőjét, a főként kulturális területen dolgozó Összefogás Újbudáért Egyesület, Budapesti Művelődési Központ, Molnár C. Pál Múterem-Múzeum egy-egy képviselőjét. Velünk voltak még a Nemzetközi Pető Intézet, a Nem Adom Fel Alapítvány, a Down Alapítvány, a Szülők Háza Alapítvány és a Budapesti Korai Fejlesztő

Központ küldöttei. A szakmai színvonalat négyen emelték a kerületben működő Nemzeti Közszolgálat Egyetemről.

A konferencia fókuszában a demokratikus szerepvállalás és polgári részvétel állt, mint az aktív európai polgárság lényeges alkotóeleme. Kis túlzással mondhatom, hogy az előadások majd minden mondatában szerepelt a „democratic”, az „engagement” és a „civic participation” kifejezések valamelyike. Az elhangzott angol nyelvű prezentációkban a felszólalók a témában felhalmozott tapasztalataikat és aktivitásaikat osztották meg a résztvevőkkel. Újbuda képviselőjében dr. Rimóczi Imre az önkormányzata kabinetvezető-helyettese és Szarvas Hajnalka, az NKE PhD hallgatója tartott sokak által dicsért előadást. Szombaton egy szűk óra állt rendelkezésre tantermi workshopok tartására.

Összességében az idő rövidege és a szervezés nem tette lehetővé nemzetközi kapcsolatok kiépítését, viszont nagyon hasznos volt megismerni kerületünk egyéb civil egyesületeinek tagjait. Jó volt látni, hogy az önkormányzat komoly erőfeszítéseket tesz a polgárok érdekében. Az EURODEM konferencia lelkesítő példája volt Vaterstetten és Trogir mindkettőjük számára kölcsönösen hasznos partneri kapcsolata.

Trogir a dalmát tengerparton, egy apró szigeten fekszik. Gyönyörű, hangulatos kisváros, nem véletlenül része az UNESCO világörökségének. Szűk sikátorok, kanyargós macskaköves utcácskák, számtalan apró étterem, fehér kőből épült házak, templomok, paloták. Igazán hangulatos egy hely. Sajnos az esti égszakadások elmosták a kulturális programokat. A Kamerlengo erődbe, múzeumokba sem volt idő bemenni, de így is gyönyörű volt, csak el kellene majd menni valamikor újfent.

Gere Tibor

TARTALOM

Mi ka el?

Henrik atya / 1

Hírek

Új plébánosunk. Dr. Gável Henrik atya (riport)

Sümegh László / 3

Működik a Szent Mihály ima!

Fejes Imre / 10

Szicíliai rejtélyek nyomában... Csillagtábori feljegyzések Vincenzo nyomozó naplójából

Az Albertfalvi Animátorok / 11

Mérföldköveink: Albertfalvi Családos Táborkok

Medgyessy Zsófia, Selmeciné Szalay Dóra / 12

Szépül a Don Bosco iskola

Gerséné Márkus Mária és Aradi László / 16

AZ ŐSZ POMPÁJA

Bozsó Réka / 17

Búcsú Barátom Bácsitól

Kiss Gábor / 17

A hatodik Honismereti Tábor krónikája

Madaras Gábor / 19

Madaras Gábor (riport)

Sümegh László / 28

AKTK kirándulás Balassagyarmatra és Szécsénybe.

Bertus Jánosné / 42

Mahunka Imre

dr. Tóth Sándor / 44

„Európai demokratikus szerepvállalás és polgári részvétel” testvérvárosi konferencia

Gere Tibor / 46